

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

Knowledge of accounting and taxation of accountants in
Bang Kruai district, Nonthaburi province

โดย

ทวิชชัย อรุณจัต

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ชื่องานวิจัย: ความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ชื่อผู้วิจัย: ทวีชัย อรรถฉัตร

ปีที่ทำงานวิจัยแล้วเสร็จ: 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล โดยกลุ่มประชากรคือนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีที่จดทะเบียนในรูปแบบนิติบุคคล และกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 3,742 แห่ง คำนวณขนาดตัวอย่างโดยสูตรทาร์โรว์ ยามาเน่ ได้จำนวน 385 ตัวอย่าง และมีการเก็บตัวอย่างโดยทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent-Sample t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายด้านความรู้ด้านบัญชี และความรู้ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี อยู่ในระดับมาก ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร อยู่ในระดับมาก และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยสรุปว่า นักบัญชีที่อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีระดับความรู้ด้านบัญชีและภาษีแตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาษีอากร วิชาชีพบัญชี นักบัญชี

Research title: Knowledge of accounting and taxation of accountants in Bang Kruai district, Nonthaburi province

Researcher: Thawischai Uratchat

Year of research: 2020

Abstract

The purpose of this study was to study the level of accounting and tax knowledge of accountants in establishments in Bang Kruai District, Nonthaburi Province. To compare the level of accounting and tax knowledge of accountants in establishments in Bang Kruai District, Nonthaburi Province Classified by personal fundamentals In which the population group is accountants who work in establishments in Bang Kruai District Nonthaburi Province, registered as a juristic person And the sole proprietorship of 3,742 places. Calculated the sample size by using the Tarot Yamane formula to get 385 samples and the samples were collected by simple random sampling. Data were analyzed using descriptive statistics such as frequency, percentage, and value. Average and standard deviation and inferential statistics, which are comparison of the mean differences between two independent variables (Independent-Sample t-test) and One-way ANOVA

The results show that the sample of accountants in establishments in Bang Kruai District Nonthaburi Province Knowledge in accounting in general is at a moderate level. Accounting knowledge And knowledge of accounting software packages At a high level Professional accounting knowledge at a medium level As for knowledge about taxation At a high level And testing the hypothesis. The study concluded that Accountants at the age Education level, job position, average monthly income And the working period were different, with different levels of accounting and tax knowledge.

Keywords: Taxation, Accounting profession, Accountant

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก รศ.ดร. ธนากร ธนาธารชูโชติ ผู้ซึ่งให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสุดไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร อาจารย์ ดร.สันธยา ดารารัตน์ ที่เห็นความสำคัญและได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมงานวิจัยฉบับนี้ รวมทั้งอาจารย์ในคณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหา และให้กำลังใจในการจัดทำวิจัยครั้งนี้จนเป็นผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณนักบัญชีในสถานประกอบการอำเภอบางกรวยทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลรวมทั้งการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งข้อมูลที่ใช้ในการทำงานวิจัย งานวิจัยได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณที่ให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา ซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติสืบไป

ทวิชชัย อรัญฉัท

มกราคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
1.2 คำถามการวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.4 สมมติฐานการวิจัย	2
1.5 ขอบเขตการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย.....	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	5
2.2 ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี	6
2.3 พระราชบัญญัติการบัญชี 2543.....	10
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี	25
2.5 แนวคิดและทฤษฎีภาษีอากร	27
2.6 พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี 2547.....	32
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	38
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	40
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	42
ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีใน สถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	44
ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	48
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
5.1 สรุปผลการวิจัย	57
5.2 อภิปรายผล	61
5.3 ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก แบบสอบถาม.....	67
ประวัติผู้วิจัย	71

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	43
4.2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชี ในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี.....	45
4.3 ร้อยละความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความรู้เกี่ยวกับบัญชี ด้านบัญชี.....	46
4.4 ร้อยละความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความรู้เกี่ยวกับบัญชี ด้านวิชาชีพบัญชี.....	47
4.5 ร้อยละความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความรู้เกี่ยวกับบัญชี ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี.....	48
4.6 ร้อยละความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร.....	49
4.7 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและ ภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามเพศ.....	50
4.8 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและ ภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามอายุ.....	51
4.9 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและ ภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	52
4.10 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและ ภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน.....	53
4.11 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและ ภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามรายได้.....	55
4.12 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและ ภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน.....	56
4.13 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและ ภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นรายคู่.....	58

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบัญชีมีบทบาทในการช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตัดสินใจทางธุรกิจได้ กระบวนการทางด้านบัญชีนั้นประกอบด้วย การวัดและการสรุปผลการดำเนินธุรกิจ การแปลความหมายของข้อมูลทางการเงิน และการรายงานผลไปยังผู้รับผิดชอบเพื่อใช้ในการตัดสินใจองค์กรมักจะใช้การบริหารและบัญชีการเงินในการดำเนินกิจการ โดยพื้นฐานแล้วบัญชีการเงินก็คือกระบวนการบันทึกธุรกรรมต่าง ๆ และการรายงานผลข้อมูลทางการเงินออกมาในรูปของเอกสารงบต่าง ๆ ซึ่งเอกสารเหล่านี้จะใช้ในการตัดสินใจทางการเงินโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป ในขณะเดียวกัน บัญชีบริหารมีความจำเป็นสำหรับการติดตามต้นทุนทางธุรกิจและระบุต้นทุนในสิ่งต่าง ๆ เช่น สินค้าและบริการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำหรับการคาดการณ์การขายและงบในการดำเนินธุรกิจอีกด้วยเอกสารต่าง ๆ ที่สำคัญต่อบริษัท เช่น งบกำไรขาดทุนซึ่งแสดงข้อมูลการเงินของธุรกิจในช่วงระยะเวลาที่กำหนด งบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งสรุป สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนในการดำเนินกิจการ ในช่วงเวลาหนึ่ง ล้วนเกิดจากกระบวนการของบัญชีการเงิน นอกจากนี้บัญชีการเงินยังบอกรายละเอียดข้อมูลทางการเงินต่าง ๆ เช่น รายงานประจำเดือนเกี่ยวกับต้นทุน กำไร ยอดขาย และสถิติอื่น ๆ ที่สำคัญ ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถบริหารกิจการได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หากไม่มีรายงานหรือเอกสารเหล่านี้ จะเป็นการยากมากที่จะดำเนินธุรกิจหรือทำการตัดสินใจต่าง ๆ ทางธุรกิจ เช่น การตัดสินใจขยายกิจการ องค์กรอาจจะใช้งบกระแสเงินสดในการตรวจสอบการเก็บเงินจากลูกค้าต่าง ๆ หรือใช้ในการตัดสินใจลงทุนในด้านต่าง ๆ (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, 2548)

นักบัญชีจึงถือเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีส่วนสำคัญในองค์กรธุรกิจในการปฏิบัติงานเนื่องจากข้อมูลของธุรกิจต้องมีการเก็บข้อมูลอย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีเพื่อให้งบการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ปัญหาของภาคธุรกิจคือการเข้าออกของพนักงานบัญชีอันจะส่งผลกระทบต่อการทำงานข้อมูลทางบัญชีที่ไม่ต่อเนื่อง พนักงานบัญชีคนใหม่ต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้งานด้านบัญชีและภาษีอากรค่อนข้างนานและมักจะมีข้อผิดพลาดจากการทำงานเนื่องจากข้อมูลทางบัญชีจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ การรวบรวม จัดทำ สรุปผล และการรายงานงบการเงิน จึงจะสามารถมองเห็นภาพรวมของระบบบัญชีทั้งหมด

จากสภาพปัญหาและการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของมาตรฐานการบัญชีและภาษีอากรทำให้นักบัญชีต้องมีการปรับตัวและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและการค้าโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งมีความสำคัญในการจัดทำงบการเงินอย่างถูกต้อง

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะทราบถึงความรู้ทางบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อต้องการทราบถึงระดับความรู้ของนักบัญชี เพื่อนำผลจากการวิจัยมากำหนดหัวข้อหลักสูตรการฝึกอบรมของผู้ทำบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมและสถานประกอบการให้ตรงตามความรู้ของนักบัญชีทั้งด้านบัญชีและภาษีอากร

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 นักบัญชีในสถานประกอบการอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีในระดับใด

1.2.2 นักบัญชีในสถานประกอบการอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรในระดับใด

1.2.3 นักบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัันมีระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.2.4 นักบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัันมีระดับความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

1.3.2 เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

1.3.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1.3.4 เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 นักบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกััน มีระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชี แตกต่างกััน

1.4.2 นักบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกััน มีระดับความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร แตกต่างกััน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

- การวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ตำแหน่งงาน
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่

ความรู้เกี่ยวกับบัญชีของพนักงานบัญชี

1. ด้านบัญชี
2. ด้านวิชาชีพบัญชี
3. ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี

ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรของพนักงานบัญชี

1. ด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล
3. ด้านภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจดทะเบียนในรูปนิติบุคคล และกิจการเจ้าของคนเดียว ได้แก่ ร้านค้า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือ บริษัทจำกัด จำนวนประชากรสถานประกอบการ 3,742 แห่ง (ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560) และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) 385 แห่ง จำนวนนักบัญชีแห่งละ 1 คน รวม 385 คน

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

- ระยะเวลาเวลาดำเนินการเริ่ม เดือน กุมภาพันธ์ 2562 – มีนาคม 2563

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

- สถานประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคล ภาคเอกชน ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือ บริษัทจำกัด ที่อยู่ในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 การบัญชี หมายถึง การเก็บรวบรวม การบันทึกจำแนก การสรุปผล การรายงานข้อมูลทางการเงิน

1.6.2 ข้อมูลทางการบัญชี หมายถึง ข้อมูลที่แสดงถึงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการเพื่อประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการนำไปตัดสินใจ

1.6.3 สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ขออนุญาตประกอบกิจการในพื้นที่เขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในรูปนิติบุคคล ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชน

1.6.4 นักบัญชี หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ในการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทาง เศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีก็คือการให้ข้อมูลและวิเคราะห์รายงานการเงินซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้ที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ

1.6.5 โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี หมายถึง ส่วนประกอบสำคัญหนึ่งของระบบสารสนเทศ (Information System) และสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบความรู้เกี่ยวกับบัญชีและอาชีพการของนักบัญชีในสถานประกอบการอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

1.7.2 นำผลจากการวิจัยมาปรับปรุงมากำหนดเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ทำบัญชีให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของนักบัญชีให้มีความรู้ตามที่ผู้ประกอบการต้องการ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีแนวความคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยได้นำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

- 2.1 มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- 2.2 ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี
- 2.3 พระราชบัญญัติการบัญชี 2543
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี
- 2.5 แนวคิดและทฤษฎีภาษีอากร
- 2.6 พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี 2547
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants: IES) ที่ต้องปฏิบัติตามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาวิชาการบัญชีและพัฒนาคุณภาพของนักบัญชีในประเทศที่เป็นสมาชิก ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมีทั้งสิ้นจำนวน 8 ฉบับโดยกล่าวถึงคุณสมบัติที่นักบัญชีมืออาชีพ (International Federation of Accountants, 2009) มีดังนี้ (ที่มา: สภาวิชาชีพบัญชี,ออนไลน์)

1.1 ข้อกำหนดเพื่อเข้าสู่โปรแกรมการศึกษาวิชาชีพ (IES 1 Entry Requirements to a Program of Professional Accounting Education) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นตอนทางด้านการศึกษาบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี ซึ่งมีการกำหนดวิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีการจัดเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรการบัญชี (Content of Professional Accounting Education Programs) ที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีความรู้ และมีความสามารถเป็นนักบัญชีมืออาชีพ รวมถึงผสมผสานระหว่างความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ

1.2 เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี (IES 2 Content of Professional Accounting Education Program) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพต้องมีความรู้ทางวิชาชีพ (Content of Professional Accountant) โดยต้องประกอบด้วยความรู้ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่

1) การบัญชี การเงิน และวิชาที่เกี่ยวข้อง (Accounting Finance and Related Knowledge)

2) องค์กรธุรกิจ (Organization and Business) และ

3) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Technology)

1.3 ทักษะทางวิชาชีพ (IES 3 Professional Skills) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) เพื่อให้สามารถสนองต่อความต้องการของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ได้แก่ ทักษะทางปัญญา หรือการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด (Intellectual Skill) ทักษะด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ (Technical and Functional Skill) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skill) ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Interpersonal and Communication Skill) และทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจและองค์กร (Organizational and Business Management Skill)

1.4 ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4 Professional Values, Ethics and Attitudes) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพต้องเป็นผู้มีคุณค่าแห่งวิชาชีพมีจริยธรรม และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ (Professional Value, Ethic and Attitudes) เช่น ความรับผิดชอบต่อผลงาน ความเป็นอิสระ ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ความสามารถในการรักษาความลับ และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

1) จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพ.ศ. 2554 เป็นการกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีประกอบด้วยข้อกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต

(ข) ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

(ค) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ

(ง) ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบ

วิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้โดย

(จ) ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไปโดย

1.5 ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริง (IES 5 Practical Experience Requirements for Aspiring Professional Accountants) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมี

การสะสม ประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (Practical Experience Requirements) เป็นระยะเวลานานและเข้มข้นเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนฐานของความมีจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลและมีกระบวนการติดตามอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ

1.6 การประเมินความรู้ความสามารถเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ (IES 6 Assessment of Professional Capabilities and Competence) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพจะต้องผ่านการประเมินศักยภาพและความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Capabilities and Competence) ซึ่งจะเป็นการประเมินความรู้ความสามารถทางเทคนิค ทักษะทางวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่าทัศนคติทางวิชาชีพและจริยธรรม เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพจะประกอบวิชาชีพบัญชีได้อย่างเต็มความสามารถ

1.7 การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องกับโปรแกรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (IES 7 Continuing Professional Development: A Program of Lifelong Learning and Continuing Development Professional Competence)

กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพจะต้องพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ต่อเนื่องอย่างไม่จบสิ้น (Continuing Professional Development (CPD): Program of Lifelong Learning) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องได้รับการฝึกฝนในการประกอบวิชาชีพจะต้องมีหน้าที่ดำรงความสามารถและปรับปรุงพัฒนาความรู้เพิ่มเติม ของตนให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ กำกับดูแลและมีกระบวนการติดตามอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ

1.8 ข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (IES 8 Competence Requirement for Audit Professionals) กำหนดสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (Audit Professional) ซึ่งกำหนดว่าผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีนอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นนักบัญชีมืออาชีพ ดังที่กล่าวไว้ใน IES ฉบับที่ 1 - 7 แล้วยังต้องมีความรู้ความสามารถในการสอบบัญชีข้อมูลทางการเงิน การบัญชีและการรายงานทางการเงินในระดับสูง อีกทั้งต้องมีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบบัญชี และที่สำคัญคือจะต้องผ่านการวัดผลขีดความสามารถในการเป็นผู้สอบบัญชีอย่างเป็นระบบอีกด้วย

2.2 ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี ให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชีอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 (4) (9) และ (11) มาตรา 30 มาตรา 46 และมาตรา 47 แห่ง

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล สภาวิชาชีพบัญชีจึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้ (ที่มา: สภาวิชาชีพบัญชี,ออนไลน์)

1. ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพึงปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานตรงตามความเป็นจริง

1.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานวิชาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

1.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานวิชาชีพอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญของงานที่ตนให้บริการทางวิชาชีพ

2. ความเที่ยงธรรม (Objectivity) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพึงปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรม ตรงไปตรงมา ปราศจากความลำเอียงและอคติ คงไว้ซึ่งความเป็นกลางในการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงาน

2.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความยุติธรรม ซื่อตรงต่อวิชาชีพ และต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียใดๆ ของงานที่ตนให้บริการทางวิชาชีพ นอกจากค่าตอบแทนที่ได้รับจากการให้บริการทางวิชาชีพนั้น

2.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจบนพื้นฐานของหลักฐานที่เชื่อถือได้ โดยปราศจากความมีอคติ ความลำเอียง

2.3 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเที่ยงธรรมโดยหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่อาจทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

3. ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและความระมัดระวังรอบคอบ (Professional Competence and Due Care) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพึงปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ความสามารถและความชำนาญใน วิชาชีพด้วยความมีสติ ใส่ใจ เต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และปฏิบัติด้วยความระมัดระวังรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และมั่นใจได้ว่า ได้ให้บริการทางวิชาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ต่างๆ และมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

3.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ ใส่ใจ เต็มความสามารถ และระมัดระวังรอบคอบ

3.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องให้บริการทางวิชาชีพ โดยมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

3.3 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องให้บริการทางวิชาชีพด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร

3.4 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ

4. การรักษาความลับ (Confidentiality) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่พึงเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับของกิจการที่ตนได้มาจากการให้บริการทางวิชาชีพ

4.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับของกิจการ ซึ่งตนได้มาในระหว่างการปฏิบัติงานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าจ้าง เว้นแต่กรณีที่ต้องให้ถ้อยคำในฐานะพยานตามกฎหมาย เป็นหน้าที่หรือความรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือโดยสิทธิในทางวิชาชีพ หรือโดยหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือมาตรฐานของวิชาชีพที่จะต้องเปิดเผย

4.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำความลับของกิจการที่ตนได้มาระหว่างที่ปฏิบัติงาน ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลที่สาม

5. การปฏิบัติตนเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ (Professional Behavior) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพึงประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร สำนึกในหน้าที่ และพึงปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบเพื่อรักษาชื่อเสียงแห่งวิชาชีพ และงดเว้นการกระทำที่จะนำมาสู่การเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

5.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควรสำนึกในหน้าที่ และไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แก่วิชาชีพ

5.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ยินยอมให้ผู้อื่นอ้างชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติหรือ ควบคุมงาน ให้บริการทางวิชาชีพบัญชีโดยที่ตนเองมิได้เป็นผู้ปฏิบัติหรือควบคุมงานให้บริการอย่างแท้จริง

5.3 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการของตนเกินความเป็นจริง ไม่โอ้อวด หรือเปรียบเทียบกับตนเองหรือสำนักงานที่ตนเองสังกัดอยู่กับผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีอื่น หรือสำนักงานที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอื่นสังกัดอยู่

6. ความโปร่งใส (Transparency) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพึงปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส โดยไม่ปิดบังซ่อนเร้น บิดเบือน หรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มีการกำกับดูแลที่ดีและสามารถตรวจสอบได้

6.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

6.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องให้บุคคลที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติวิชาชีพบัญชีสามารถ เข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องได้อย่างเพียงพอ สะดวก ตามที่จำเป็นและเหมาะสมแก่กรณี

7. ความเป็นอิสระ (Independence) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพึงปฏิบัติงานด้วยความเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเชื่อถือได้

7.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลพินิจอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี

7.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานที่ตนขาดความเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี

8. มาตรฐานในการปฏิบัติงาน (Professional Standards) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพึงปฏิบัติตามตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ โดยพึงวางแผนและควบคุมงานจนสามารถรวบรวมข้อมูลและหลักฐานให้เพียงพอในการปฏิบัติงาน

8.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องให้บริการทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับมาตรฐานของวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

8.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และด้วยความซื่อสัตย์ตามมาตรฐานของวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

9. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน (Accountability) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพึงปฏิบัติตามด้วยความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ถือและประโยชน์ต่อบุคคลต่างๆ ภายใต้กรอบวิชาชีพจากผลการประกอบวิชาชีพบัญชี

9.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชีต่อผู้รับบริการ ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนบุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ ให้

9.2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือถือและประโยชน์ต่อบุคคลต่างๆ ภายใต้กรอบวิชาชีพ

2.3 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2553)

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2543 ซึ่งจะมีผลทำให้กฎหมายบัญชีหรือประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ถูกยกเลิกไปในพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการกำหนดแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบัญชีของธุรกิจไว้ 2 ฝ่าย คือ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีกับผู้ทำบัญชี เพื่อให้บุคคลทั้ง 2 ฝ่าย ได้มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่ช่วยทำให้การจัดทำบัญชีของธุรกิจถูกต้องส่งผลให้ข้อมูลในงบการเงินเชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้ ดังนั้น เพื่อให้มีความเข้าใจและนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องจึงได้นำข้อความในกฎหมายมาเขียนอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบจะช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้จะต้องไปศึกษาตัวบทกฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมทั้งกฎหมายลูกบทที่เป็นประกาศคำสั่งต่าง ๆ ประกอบไปด้วยก็จะช่วยให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

1. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

1.1 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หมายความว่า ผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (มาตรา 4) ประเภทของธุรกิจที่มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชีตามกฎหมายนี้ประกอบด้วย

1.1.1 ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ซึ่งได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด และห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

1.1.2 บริษัทจำกัด

1.1.3 บริษัทมหาชนจำกัด

1.1.4 นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย ในกรณีนี้รวมสำนักงานผู้แทนและสำนักงานภูมิภาคด้วย

1.1.5 กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

1.1.6 สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำซึ่งหมายถึง สถานที่ประกอบการที่แยกออกไปจากสำนักงานใหญ่โดยมีที่ตั้งถาวร ซึ่งมีพนักงานประจำและมีการดำเนินกิจการที่จะก่อให้เกิดรายได้ เช่น สาขานาครพาณิชย์ เป็นต้น

1.1.7 บุคคลธรรมดา หรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์กำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ได้แก่

(1) บุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจเป็นผู้ผลิตผู้จำหน่าย ผู้มีไว้เพื่อจำหน่าย ผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือผู้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าประเภทแถบเสียงเพลง แถบวีดีทัศน์ และแผ่นซีดี

(2) บุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจ โรงงาน แปรสภาพ แกะสลัก และการทำหัตถกรรมจากงาช้าง การค้าปลีก การค้าส่ง งาช้าง และผลิตภัณฑ์จากงาช้าง

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ดังกล่าวข้างต้น จะดำเนินการโดย “ผู้ที่กระทำการแทน” นิติบุคคลหรือธุรกิจหมายถึงบุคคลดังต่อไปนี้

1. หุ่นส่วนผู้จัดการ ของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน
2. กรรมการบริษัท ของ บริษัทจำกัด, บริษัทมหาชนจำกัด
3. ผู้กระทำการแทนที่ได้รับแต่งตั้งจากนิติบุคคลต่างประเทศ ของนิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาประกอบธุรกิจในไทย
4. ผู้กระทำการแทนที่ได้รับแต่งตั้งของกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร
5. ผู้จัดการ ของสถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำ

1.2 หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

1.2.1 จัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งมีคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามประกาศกรมทะเบียนการค้า (มาตรา 19 วรรค 1) เว้นแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้ (มาตรา 19 วรรค 2)

1.2.2 จัดให้มีการทำบัญชีนับแต่วันเริ่มทำบัญชี (มาตรา 8 วรรค 1, วรรค 6) ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

- ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน จำกัด ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

- นิติบุคคลต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในไทย ให้เริ่มทำบัญชีนับตั้งแต่วันที่เริ่มต้นประกอบธุรกิจ ซึ่งหมายถึง วันเริ่มมีรายการทางบัญชี

- กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันเริ่มต้นประกอบกิจการซึ่งหมายถึงวันเริ่มมีรายการทางบัญชี

- สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำ ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันเริ่มประกอบกิจการซึ่งหมายถึงวันเริ่มมีรายการทางบัญชี

1.2.3 โดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องทำบัญชีให้ครบถ้วนและถูกต้อง โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดเกี่ยวกับ (มาตรา 7 (1) – (4))

- ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ
- ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี
- ระยะเวลาที่ต้องบันทึกรายการในบัญชี
- เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

1.2.4 ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ถูกต้องและตรงตามความจริง (มาตรา 19 วรรค 1 ตอนท้าย)

1.2.5 จัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ซึ่งได้แก่บันทึก หนังสือ หรือเอกสารใด ๆ ที่ใช้เป็น หลักฐานในการบันทึกบัญชี สามารถแยกได้เป็น 3 ประเภท คือ

- เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำโดยบุคคลภายนอก

- เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก

- เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อใช้ในกิจการ

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีทุกประเภทต้องมีรายการตามประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชีระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี พ.ศ. 2544

1.2.6 ส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบส่งของ ใบสำคัญรับ-จ่าย ฯลฯ ให้ผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงานฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี

1.2.7 ต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายใน 12 เดือน นับแต่วันเริ่มทำบัญชี และปิดบัญชีครั้งต่อไปทุกรอบ 12 เดือน นับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะปิดบัญชีโดยมีรอบปีบัญชีน้อยกว่า 12 เดือน ได้เพียง 2 กรณีเท่านั้น กล่าวคือ

- เป็นรอบปีบัญชีปีแรก ซึ่งมีรอบปีบัญชีน้อยกว่า 12 เดือน
- รอบปีบัญชีที่ได้รับอนุญาตเปลี่ยนรอบปีบัญชีจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือ

สารวัตรบัญชีแล้ว

1.2.8 จัดทำงบการเงินโดยมีรายการย่อตามที่อธิบดีประกาศกำหนด ซึ่งแบ่งไปตามประเภทธุรกิจซึ่งมี 5 แบบ คือ

แบบที่ 1 ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน

แบบที่ 2 บริษัทจำกัด

แบบที่ 3 บริษัทมหาชนจำกัด

แบบที่ 4 นิติบุคคลต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศ

ไทย

แบบที่ 5 กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

(ศึกษารายละเอียดได้ที่ ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2554)

1.2.9 ต้องจัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ยกเว้นสำหรับงบการเงินของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน (ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล) ที่มีทุนไม่เกิน 5 ล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาทไม่ต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบงบการเงินได้

1.2.10 ต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีนับแต่วันปิดบัญชี โดยให้จัดบัญชี ณ สถานที่ประกอบธุรกิจซึ่งได้แก่

- สถานที่ทำการ

- สถานที่ผลิตสินค้าเป็นประจำ
- สถานที่เก็บสินค้าเป็นประจำ

1.3. ผู้ทำบัญชี

1.3.1 ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้าง ของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม (มาตรา 4)

1.3.2 คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

1. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
2. มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชี
3. ไม่เคยต้องโทษจำคุกในความผิดตามกฎหมายบัญชี กฎหมายผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

4. มีคุณสมบัติด้านคุณวุฒิการศึกษา ตามขนาดธุรกิจที่กำหนดแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม 1 ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีที่ผ่านมา มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการทำบัญชีหรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาซึ่งกระทรวงศึกษาธิการหรือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่า ไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการทำบัญชี

กลุ่ม 2 ผู้ทำบัญชีของธุรกิจต่อไปนี้มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการหรือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เทียบเท่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

- ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนหรือสินทรัพย์รวมหรือรายได้รวม รายการใดรายการหนึ่งเกินกว่าที่กำหนดในกลุ่ม 1

- บริษัทมหาชนจำกัด
- นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย
- กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร
- ผู้ประกอบธุรกิจธนาคาร เงินทุน หลักทรัพย์ เครดิตฟองซิเอร์ ประกันชีวิต ประกัน

วินาศภัย

- ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

กลุ่ม 3 ผู้ทำบัญชีของบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียน ซึ่งรัฐมนตรีประกาศให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี บุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็สามารถทำได้ แต่หากมอบให้ผู้อื่นจัดทำบัญชีคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน (ก) และ (ข) โดยอนุโลมห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียน คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน (ก) หรือ (ข) โดยอนุโลม มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2547

ผู้ทำบัญชีของธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาทและรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาทนั้น หากทุนจดทะเบียนสินทรัพย์รวมหรือรายได้รวมเปลี่ยนแปลงไปจนทำให้ผู้ทำบัญชีเดิมไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชีของธุรกิจนั้นอีกต่อไป ผู้ทำบัญชีเดิมนั้นสามารถเป็นผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังกล่าวต่อไปอีกเป็นเวลา 2 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นรอบปีบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลง

1.4 เงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี

ผู้ทำบัญชีที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการทำบัญชีของธุรกิจ ต้องดำเนินการแจ้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชี พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายใน 60 วัน นับแต่วันเริ่มทำบัญชี ซึ่งปัจจุบันกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้เปิดให้บริการผู้ทำบัญชีผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตทั้งหมดซึ่งผู้ทำบัญชีต้องดำเนินการ ดังนี้

1. แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีพร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ ส.บข.5 (แบบแจ้งการทำบัญชีของผู้ทำบัญชีตามมาตรา 7 (6) แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543) และแบบ ส.บข. 5-1 (แบบแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจที่รับทำบัญชี) ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายใน 60 วันนับแต่วันเริ่มทำบัญชี

2. แจ้งความประสงค์เพื่อรับหมายเลขผู้ใช้ (User ID) และรหัสผ่าน (Password)* กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าก่อนโดยจัดส่งแบบแจ้งความประสงค์ที่สำนักกับดูแลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า 44/100 ถนนนนทบุรี 1 ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 และเมื่อท่านได้ User ID และ Password แล้วภายใน 3 วันทำการ ท่านสามารถดำเนินการแจ้งได้ทุกกรณีไม่ว่าจะแจ้งเพิ่มและยกเลิกธุรกิจ ที่รับทำบัญชี แก้ไขข้อมูล แจ้งการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในทุกกรอบสามปี

3. แจ้งเพิ่มและยกเลิกธุรกิจที่รับทำบัญชีทาง Internet ซึ่งจะทำให้ผู้ทำบัญชีไม่ต้องส่งแบบแจ้งเพิ่มยกเลิกธุรกิจที่ทำบัญชี

อนึ่ง การแจ้งเปลี่ยนแปลงข้อมูลของผู้ทำบัญชีในกรณีอื่น เช่น การแจ้งเปลี่ยนชื่อ-นามสกุล เปลี่ยนคุณวุฒิการศึกษา ฯลฯ ให้ผู้ทำบัญชีแจ้งเป็นเอกสารตามแบบ ส.บช.6* (แบบแจ้งการเปลี่ยนแปลงการทำบัญชีตามมาตรา 7 (6) และ มาตรา 42 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543)

1.5 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี

ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ตลอดระยะเวลาที่ยังเป็นผู้ทำบัญชี ดังนี้

(1) การนับระยะเวลาและจำนวนชั่วโมง

การนับระยะเวลาให้นับเป็นรอบๆ รอบละสามปีปฏิทิน เรียกว่า “รอบระยะเวลาสามปี” โดยทุกรอบระยะเวลาสามปีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในจำนวนชั่วโมง ดังนี้

(ก) รายปี

จะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่าปีละ 6 ชั่วโมง

(ข) ภาพรวมสามปี (ครบรอบระยะเวลาสามปี)

จะต้องมีจำนวนชั่วโมงในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง

การเริ่มนับรอบระยะเวลาสามปี ให้นับตามปีปฏิทิน โดยให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ของปีถัดจากปีที่ผู้ทำบัญชีแจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีเป็นต้นไป

(2) กิจกรรมที่สามารถนับเป็นชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

(ก) การเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาในหลักสูตรหรือเรื่องซึ่งจัดโดยสภาวิชาชีพบัญชี หรือการเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาในหลักสูตรหรือเรื่องที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ นับจำนวนชั่วโมงได้ตามระยะเวลาที่เข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนา

(ข) การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา

นับจำนวนชั่วโมงได้สามเท่าของระยะเวลาการเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา

(ค) การเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษาของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีการสอนไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี หรือเทียบเท่าไม่ว่าจะเป็นการสอนในฐานะอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ นับจำนวนชั่วโมงได้วิชาละ 9 ชั่วโมง และในแต่ละรอบสามปีให้นับจำนวนชั่วโมงได้ไม่เกิน 18 ชั่วโมง ไม่ว่าจะทำการสอนเกินกว่าสองวิชาหรือไม่ก็ตาม

กรณีสำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม

- ถ้าเป็นคุณวุฒิทางการบัญชี นับจำนวนชั่วโมงได้ 27 ชั่วโมง
- ถ้าเป็นคุณวุฒิทางด้านอื่น เช่น การเงิน บริหารธุรกิจ

พาณิชยศาสตร์ การภาษีอากร หรือด้านอื่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี นับจำนวนชั่วโมงได้ 18 ชั่วโมง

กรณีสำเร็จการศึกษาในระดับที่ไม่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม นับจำนวนชั่วโมงได้ 9 ชั่วโมง

(จ) การผ่านการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีจากสถาบันการศึกษาของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีการสอนไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่า นับจำนวนชั่วโมงได้วิชาละ 6 ชั่วโมง

(ฉ) กิจกรรมอื่น นอกจากที่ระบุตาม (ก) (ข) (ค) (ง) และ (จ) ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(3) การแจ้งข้อมูล และการเก็บหลักฐาน

ผู้ทำบัญชีสามารถแจ้งผ่านระบบอินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (<http://www.dbd.go.th>) ต่ออธิบดีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของทุกปี และต้องจัดเก็บหลักฐานการพัฒนาคำรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไว้กับตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันสิ้นสุดการอบรม

1.6 หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ทำบัญชี

1. จัดทำบัญชีเพื่อให้แสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชีโดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

2. ลงรายการบัญชีเป็นภาษาไทย หากลงรายการเป็นภาษาต่างประเทศให้มีภาษาไทยกำกับหรือลงรายการเป็นรหัสบัญชีให้มีคู่มือค่าแปลรหัสบัญชีที่เป็นภาษาไทยไว้

3. เขียนด้วยหมึก ดิจิพิมพ์ หรือตีพิมพ์ หรือทำด้วยวิธีอื่นใด ที่ได้ผลในการทำงานเดียวกัน

1.7 อำนาจในการตรวจสอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีกำหนดให้ สारว้ตรใหญ่บัญชีและสารว้ตรบัญชี มีอำนาจดังนี้

1. เข้าตรวจสอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ในสถานที่ทำการ หรือสถานที่เก็บรักษาบัญชี และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีหรือสถานที่รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

2. สั่งเป็นหนังสือให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หรือผู้ทำบัญชีมาให้ถ้อยคำหรือส่งบัญชี และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี รวมทั้งเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำได้

3. ยึด आयัดบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบลงบัญชีได้

1.8 ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ

ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ต้องจัดทำบัญชี ดังนี้

(1) บัญชีรายวัน

(ก) บัญชีเงินสด

(ข) บัญชีธนาคาร แยกเป็นแต่ละเลขที่บัญชีธนาคาร

(ค) บัญชีรายวันซื้อ

(ง) บัญชีรายวันขาย

(จ) บัญชีรายวันทั่วไป

(2) บัญชีแยกประเภท

(ก) บัญชีแยกประเภทสินทรัพย์ หนี้สินและทุน

(ข) บัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่าย

(ค) บัญชีแยกประเภทลูกหนี้

(ง) บัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้

(3) บัญชีสินค้า

(4) บัญชีรายวัน บัญชีแยกประเภทอื่น และบัญชีแยกประเภทย่อยตามความจำเป็นแก่การทำบัญชีของธุรกิจ บุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทยต้องจัดทำบัญชีสินค้าเท่านั้น

1.9 ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีทุกประเภทต้องปฏิบัติตามประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. ปกด้านหน้าของสมุดบัญชี หรือแผ่นหน้าของบัญชีกรณีที่เป็นบัญชีเป็นแผ่น ต้องมี
 - (1) ชื่อของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ใช่นิติบุคคล จะใช้ชื่อทางการค้าก็ได้
 - (2) ชนิดของบัญชี
 - (3) ลำดับเล่มบัญชีแต่ละชนิดให้ใช้ตัวเลขไทยหรืออารบิก ถ้าบัญชีแต่ละชนิดมีมากกว่าหนึ่งเล่ม ต้องเรียงลำดับเล่มต่อเนื่องกัน
2. บัญชีรายวัน บัญชีแยกประเภท และบัญชีสินค้า ต้องมี
 - (1) ชื่อบัญชี วัน เดือน ปี เลขที่ของเอกสารประกอบการลงบัญชีหรือหน้าบัญชีหรือรหัสที่อ้างอิง รายการบัญชี และจำนวนเงิน
 - (2) หน้าบัญชีต้องมีตัวเลขไทยหรืออารบิกเรียงลำดับทุกหน้า
 - (3) รายการในบัญชีที่เป็นจำนวนเงินต้องเป็นหน่วยเงินตราไทย เว้นแต่ในกรณีที่มีมาตรฐานการบัญชีกำหนดให้แสดงเป็นหน่วยเงินตราสกุลอื่นได้ จะเลือกปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีก็ได้
3. บัญชีดังต่อไปนี้ นอกจากต้องมีรายการตามที่กำหนดไว้ในข้อ 3.2 แล้ว ต้องมีรายการต่อไปนี้ด้วย
 - (1) บัญชีเงินสด หรือบัญชีธนาคาร ให้มีรายละเอียดการได้มาหรือจ่ายไปซึ่งเงินสด เงินในธนาคาร แต่ถ้ามีรายละเอียดดังกล่าวในเอกสารประกอบการลงบัญชีหรือบัญชีรายวันชนิดหนึ่งชนิดใดแล้วจะลงรายการรับหรือจ่ายเงินประเภทเดียวกันเป็นยอดรวมก็ได้
 - (2) บัญชีรายวันซื้อหรือบัญชีรายวันขาย ให้มีรายละเอียด ชนิด ประเภท จำนวน และราคาของสินค้าหรือบริการที่ซื้อขาย แต่ถ้ามีรายละเอียดดังกล่าวในเอกสารประกอบการลงบัญชีหรือทะเบียนใดแล้ว จะลงรายการซื้อหรือขายสินค้าหรือบริการนั้นเป็นยอดรวมก็ได้
 - (3) บัญชีรายวันทั่วไป ให้มีคำอธิบายรายการบัญชี
 - (4) บัญชีแยกประเภทสินทรัพย์ หนี้สินและทุน ให้มีรายละเอียดการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของสินทรัพย์ หนี้สินและทุน โดยให้อ้างชนิดของบัญชีและหน้าบัญชีหรือรหัสที่อ้างอิงด้วย
 - (5) บัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่าย ให้มีรายละเอียดที่มาแห่งรายได้หรือค่าใช้จ่าย โดยให้อ้างชนิดของบัญชีและหน้าบัญชีหรือรหัสที่อ้างอิงด้วย

(6) บัญชีแยกประเภทลูกหนี้หรือบัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้ ให้มีชื่อลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ การแสดงรายการบัญชีให้มีรายละเอียดการก่อหนี้หรือระงับหนี้ การลงรายการดังกล่าวให้อ่างชนิดของบัญชีและหน้าบัญชีหรือรหัสที่อ้างอิงด้วย

(7) บัญชีสินค้า ให้มีชื่อ ชนิด จำนวน หน่วยนับ รายละเอียดการได้มาหรือจำหน่ายไปยังสินค้า และจำนวนสินค้านั้น

1.10 ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ต้องลงรายการในบัญชีให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ดังนี้

- (1) บัญชีรายวัน ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รายการนั้นเกิดขึ้น
- (2) บัญชีแยกประเภท ต้องผ่านรายการจากบัญชีรายวันภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น
- (3) บัญชีสินค้า ภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น

ในกรณีที่เป็นบัญชีตาม (1) และ (2) ซึ่งต้องมีการลงรายการยอดคงเหลือต้องลงรายการยอดคงเหลือให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันปิดบัญชี

(4) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา หรือห้างหุ้นส่วนที่ไม่ได้จดทะเบียน ต้องลงรายการในบัญชีสินค้าภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น กรณีบัญชีสินค้า ถ้ามีการลงรายการยอดคงเหลือต้องลงรายการยอดคงเหลือให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันปิดบัญชี

1.11 เอกสารประกอบการลงบัญชี

1. เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ได้แก่ บันทึกรับฝาก หนังสือ หรือเอกสารใด ๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการลงรายการในบัญชี ซึ่งแยกได้เป็น 3 ประเภท

- (1) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยบุคคลภายนอก
- (2) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก

(3) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อใช้ในกิจการของตนเอง

2. เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีตามข้อ 1 ทุกประเภทต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(1) ชื่อของผู้จัดทำเอกสารซึ่งอาจใช้ชื่อที่ใช้ในการประกอบธุรกิจของผู้จัดทำเอกสารก็ได้

- (2) ชื่อของเอกสาร
- (3) เลขที่ของเอกสาร และเล่มที่ (ถ้ามี)
- (4) วัน เดือน ปี ที่ออกเอกสาร
- (5) จำนวนเงินรวม

3. ถ้าเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอกตามข้อ 1 (2) ต้องมีรายการตามที่กำหนดไว้ในข้อ 3 (1) หรือข้อ 3 (2) ด้วยแล้วแต่กรณี คือ

(1) ในกรณีที่เป็นเอกสารเพื่อเป็นหลักฐานในการรับเงิน รับฝากเงิน รับชำระเงินหรือตัวเงินต้องมีรายการต่อไปนี้

- (ก) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของกิจการที่จัดทำเอกสาร
- (ข) สถานที่ตั้งของกิจการที่จัดทำเอกสาร
- (ค) รายละเอียดเกี่ยวกับการรับเงินหรือตัวเงิน
- (ง) ชื่อ ชนิด จำนวน หน่วยนับ ราคาต่อหน่วย และราคารวมของสินค้าหรือบริการแต่ละรายการ เว้นแต่ได้ระบุรายละเอียดดังกล่าวไว้ในเอกสารตาม (2) (ค) แล้ว
- (จ) ลายมือชื่อของผู้รับเงินหรือตัวเงิน เว้นแต่เป็นเอกสารที่จัดทำและส่งมอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องมืออื่นใดที่ได้ผลในการทำงานเดียวกัน

(2) ในกรณีที่เป็นเอกสารเพื่อเป็นหลักฐานในการจำหน่าย จ่าย โอน ส่งมอบสินค้าหรือบริการโดยยังมีได้มีการชำระเงินหรือตัวเงิน ต้องมีรายการต่อไปนี้

- (ก) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของกิจการที่จัดทำเอกสาร
- (ข) สถานที่ตั้งของกิจการที่จัดทำเอกสาร
- (ค) ชื่อ ชนิด จำนวน หน่วยนับ ราคาต่อหน่วย และราคารวมของสินค้าหรือบริการแต่ละรายการ
- (ง) ชื่อหรือชื่อที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ และที่อยู่ของผู้ซื้อหรือผู้รับสินค้าหรือผู้รับบริการ
- (จ) ลายมือชื่อผู้จัดทำเอกสาร
- (ฉ) ลายมือชื่อผู้รับสินค้าหรือผู้รับบริการ

4. ถ้าเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อใช้ในกิจการของตนเองตามข้อ 1 (3) ต้องมีรายการต่อไปนี้ด้วย คือ

- (1) คำอธิบายรายการ
- (2) วิธีการและการคำนวณต่าง ๆ (ถ้ามี)

(3) ลายมือชื่อของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หรือผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้อนุมัติรายการ

5. เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก ต้องมีสำเนาเก็บไว้อย่างน้อย 1 ฉบับ

6. การลงรายการในบัญชีรายวันและบัญชีสินค้า ต้อง

(1) มีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีทุกรายการและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีนั้นต้องสามารถแสดงความถูกต้องครบถ้วนของรายการบัญชีตามความเป็นจริงและเป็นที่ยึดถือได้

(2) ใช้เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีตามข้อ 1. ที่จัดทำขึ้นโดยบุคคลภายนอกหรือจัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอกแล้วแต่กรณีก่อน เว้นแต่ไม่มีเอกสารดังกล่าวจึงให้ใช้เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อใช้ในกิจการของตนเอง

1.12 ขั้นตอนการจัดทำบัญชี

(1) รายการค้า คือ เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของกิจการ รวมถึงรายการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก เช่น การซื้อวัตถุดิบ การขายสินค้า การให้บริการรับจ้างต่างๆ การจ่ายค่าใช้จ่าย การรับ-จ่ายชำระหนี้ เป็นต้น

(2) เอกสารประกอบการลงบัญชี หมายถึง บันทึก หนังสือหรือเอกสารใด ๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการลงรายการในบัญชี ซึ่งแยกออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยบุคคลภายนอก
- 2) เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยกิจการ เพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก
- 3) เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยกิจการ เพื่อใช้ในกิจการ

การลงรายการในบัญชีจะต้องใช้เอกสารจากลำดับที่ (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี เว้นแต่ไม่มีเอกสารดังกล่าว จึงให้ใช้เอกสารลำดับถัดไป ทั้งนี้เนื่องจากเอกสารตาม (1) หรือ (2) มีความเชื่อถือได้สูงกว่า เพราะมีผู้เกี่ยวข้องมากกว่า 1 ฝ่าย เอกสารประกอบการลงบัญชีทุกประเภทต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- 1) ชื่อหรือชื่อที่ใช้ในการประกอบธุรกิจของผู้จัดทำเอกสาร
- 2) ชื่อของเอกสาร
- 3) เลขที่ของเอกสารและเล่มที่ (ถ้ามี)
- 4) วัน เดือน ปี ที่ออกเอกสาร
- 5) จำนวนเงินรวม

เอกสารประกอบการลงบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยกิจการ เพื่อออกให้บุคคลภายนอกจะต้องมีสำเนาเก็บไว้ที่กิจการอย่างน้อย 1 ชุด

(3) บันทึกรายการในบัญชี รวบรวมเอกสารประกอบการลงบัญชี โดยทำการวิเคราะห์รายการค้า ที่เกิดขึ้นตามหลักการบัญชี และนำรายการดังกล่าวไปบันทึกในสมุดบัญชี โดยเรียงลำดับก่อน หลัง ตามรายการที่เกิดขึ้น โดยบันทึกรายการในสมุดบัญชี แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การบันทึกในสมุดรายวันขั้นต้น

ขั้นตอนที่ 2 สรุปยอดจากสมุดรายวันขั้นต้นไปบันทึกในบัญชีแยกประเภท

3.1 บัญชีรายวัน

(ก) บัญชีรายวันรับเงิน เป็นบัญชีขั้นต้นที่ใช้บันทึกรายการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการได้รับเงินสด หรือการเพิ่มขึ้นในบัญชีเงินฝากธนาคาร และกรณีถ้ามีบัญชีธนาคารหลายบัญชี ต้องแยกแต่ละเลขที่บัญชีธนาคาร

(ข) บัญชีรายวันจ่ายเงิน เป็นบัญชีขั้นต้นที่ใช้บันทึกรายการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจ่ายเงินสด หรือการลดลงของเงินฝากธนาคาร และกรณีถ้ามีบัญชีธนาคารหลายบัญชี ต้องแยกแต่ละเลขที่บัญชีธนาคาร

(ค) บัญชีรายวันซื้อ เป็นบัญชีขั้นต้นที่ใช้บันทึกเฉพาะรายการที่เกี่ยวกับการซื้อสินค้า เป็นเงินเชื่อเท่านั้น

(ง) บัญชีรายวันขาย เป็นบัญชีขั้นต้นที่ใช้บันทึกเฉพาะรายการที่เกี่ยวกับการขายสินค้า เป็นเงินเชื่อเท่านั้น

(จ) บัญชีรายวันทั่วไป เป็นบัญชีขั้นต้นที่ใช้บันทึกรายการอื่นๆ ที่ไม่สามารถบันทึกได้ในบัญชีรายวันรับเงิน รายวันจ่ายหรือรายวันซื้อ รายวันขาย เช่น ยอดยกมา ค่าเสื่อมราคาสินค้าคงเหลือ รายการปิดบัญชี และรายการปรับปรุง ฯลฯ ซึ่งต้องมีคำอธิบายรายการบัญชีเพื่อให้เกิดความชัดเจนด้วย

3.2 บัญชีแยกประเภท เป็นบัญชีที่จัดทำขึ้นเพื่อแยกต่างหากสำหรับรายการต่างๆ ในงบการเงิน โดยผ่านรายการตามประเภทบัญชีที่เกิดขึ้น เช่น บัญชีแยกประเภทสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ ค่าใช้จ่าย ลูกหนี้ และเจ้าหนี้

3.3 บัญชีสินค้า/วัตถุดิบ เป็นบัญชีที่แสดงการเคลื่อนไหวของปริมาณสินค้าหรือวัตถุดิบ แต่ละชนิดและประเภท ว่ามีปริมาณรับเข้ามา จ่ายออกไป และยอดคงเหลือเท่าใด โดยจะแสดงมูลค่าต่อหน่วยและมูลค่ารวมด้วยหรือไม่ก็ได้ ซึ่งตามกฎหมายบัญชีกำหนดให้ธุรกิจที่ทำการผลิต หรือธุรกิจซื้อขายสินค้าต้องจัดทำบัญชีสินค้าหรือวัตถุดิบด้วย (ถ้ามี)

(ก) บัญชีสินค้า

(ข) บัญชีวัตถุประสงค์ กรณีถ้าเป็นธุรกิจที่ทำการผลิต ต้องจัดทำทะเบียนคุมวัตถุประสงค์แต่ละประเภท เพื่อบันทึกการเคลื่อนไหวของปริมาณวัตถุประสงค์ที่รับ และนำวัตถุประสงค์ไปใช้ในการผลิตและยอดคงเหลือเท่าใด

(4) งบการเงิน หมายถึง รายงานที่แสดงข้อมูลอันเป็นผลจากการประกอบธุรกิจของกิจการ ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงิน งบย่อ และคำอธิบายอื่น ๆ ซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

1. งบแสดงฐานะการเงิน คือ รายงานทางการเงินที่สร้างขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อแสดงให้เห็นฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง ว่ามีทรัพย์สิน และหนี้สินประเภทอะไรเป็นมูลค่าเท่าใด และมีเงินทุนเท่าใด ฐานะการเงินนี้สรุปรวมมาจากบันทึกรายการที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ในสมุดบัญชีตั้งแต่ต้นจนถึงวันที่จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งสินทรัพย์นั้นเป็นสิ่งที่มีความที่กิจการเป็นเจ้าของ ส่วนของบุคคลภายนอกในสินทรัพย์เรียกว่าหนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นเรียกว่าทุน

2. งบกำไรขาดทุน คือ รายงานทางการเงินที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงผลการดำเนินงานของกิจการสำหรับงวดเวลาหนึ่ง เพื่อสรุปให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่ายของงวดเวลานั้นแล้ว จะมีผลกำไรหรือขาดทุนสุทธิเท่าใด

3. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นงบที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นระหว่างต้นงวดกับปลายงวด โดยสะท้อนให้เห็นถึงกำไรและขาดทุนทั้งหมด ที่เกิดจากกิจกรรมของกิจการในระหว่างงวด ซึ่งหากกิจการไม่จัดทำงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น เจ้าของกิจการสามารถจัดทำงบแสดงการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายแทนก็ได้งบกระแสเงินสด เป็นงบที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของเงินสดของกิจการว่ากิจการได้รับเงินสดมาจากแหล่งใดบ้าง และใช้เงินสดไปทางใดบ้าง

4. หมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงินแต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ใช้งบการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้อ่านงบการเงินให้เข้าใจยิ่งขึ้น รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดงบย่อ คือ งบที่แสดงรายละเอียดประกอบจำนวนบางรายการในงบการเงินเช่น งบต้นทุนขาย งบต้นทุนผลิต เป็นต้นรายละเอียดประกอบ เช่น รายละเอียดสินค้าคงเหลือรายละเอียดทรัพย์สินถาวรและค่าเสื่อมราคาสะสมที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีประโยชน์ของการจัดทำบัญชี และผู้ประกอบการกับกฎหมายบัญชี

1) วัตถุประสงค์ของการทำบัญชี ข้อมูลทางการบัญชีเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการได้ทรัพยากรมาและการใช้ทรัพยากรไปทางเศรษฐกิจ ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานของกิจการที่จัดทำบัญชีนั้นที่ต้องนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีเพื่อแสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน กระแสเงินสดของกิจการ โดยทั่วไปแล้วงบการเงินจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของรายได้ และค่าใช้จ่าย ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) เพื่อให้ข้อมูลทางการบัญชีที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุน และการให้สินเชื่อโดยที่งบการเงินควรเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจอย่างสมเหตุสมผลในการลงทุน และการให้สินเชื่อ ผู้ใช้ข้อมูลในกลุ่มนี้ได้แก่ ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ สถาบันการเงิน นักวิเคราะห์ที่ปรึกษาการลงทุน

(2) เพื่อให้ข้อมูลทางการบัญชีที่เกี่ยวกับการประเมินกระแสเงินสดของกิจการว่ามีความสามารถในการก่อให้เกิดเงินสดที่พึงจะได้รับในอนาคตมีมากน้อยเพียงใด เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล รวมถึงจังหวะเวลาและความแน่นอนที่กิจการจะได้รับเงินสดนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนในปัจจุบันและอนาคต

(3) เพื่อให้ข้อมูลทางการบัญชีที่เกี่ยวกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการนำเสนอในงบการเงินช่วยให้ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ และผู้ใช้งบการเงิน ทราบถึงความมั่นคง สภาพคล่องความสามารถชำระหนี้ของกิจการ โครงสร้างทางการเงินและความสามารถของกิจการในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

(4) เพื่อให้ข้อมูลที่แสดงเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งผู้บริหารผู้ลงทุน และเจ้าหนี้จะใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการประเมินสภาพการณ์ในอนาคต โดยข้อมูลที่สำคัญได้แก่ ข้อมูลที่แสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานและคุณภาพของกำไร เป็นต้น

(5) เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการ ซึ่งผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินผลการบริหาร หรือความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยใช้ข้อมูลทางการบัญชี ความรับผิดชอบดังกล่าวรวมถึงการจัดการ การดูแล การใช้สินทรัพย์ของกิจการ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมีผลต่อการตัดสินใจในการเลื่อนตำแหน่งโยกย้ายหรือเปลี่ยนผู้บริหาร

(6) เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับของกฎหมาย เนื่องจากธุรกิจที่จัดทำงบการเงินนั้นมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้ นักลงทุน พนักงาน ตลอดจนหน่วยงานรัฐบาล ต่างมีส่วนได้เสียจากธุรกิจนี้ในแง่มุมต่างๆ จึงมีพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

4.2 ประโยชน์ของการจัดทำบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี, 2550: ออนไลน์)

(1) เป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจการทำบัญชีจะทำให้กิจการทราบผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงินของธุรกิจ และความมั่นคงของธุรกิจ โดยในการจัดทำบัญชีนั้น จะบันทึกบัญชีรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจ เช่น การลงทุน รายรับ และรายจ่าย ที่เป็นของกิจการนั้น ข้อมูลที่ได้บันทึกไว้นั้น จะสามารถนำมาจัดทำเป็นรายงานทางการเงินได้ เช่น งบแสดงฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุน ซึ่งเป็นภาพสะท้อนในการดำเนินธุรกิจ โดยตัวเลขที่ปรากฏในงบการเงินจะสามารถนำมาวิเคราะห์เป็นอัตราส่วนทางการเงิน เพื่อวัดผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจเช่น การวัดสภาพคล่องของธุรกิจ การวัดประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ การวัดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ และความสามารถในการชำระหนี้ เป็นต้น

(2) เป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผนและตัดสินใจของธุรกิจ ข้อมูลทางบัญชีจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการตัดสินใจ โดยประเมินจากข้อมูลเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต อาจจะอยู่ในรูปของรายการวิเคราะห์ต่าง ๆ อันเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารงานสามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตได้อย่างมีทิศทางและความเชื่อมั่นสูง สามารถนำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการลงทุนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นหากมีข้อมูลที่ชัดเจนถูกต้อง จะทำให้สามารถพัฒนากิจการให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

(3) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนกำไร และควบคุมค่าใช้จ่ายของบริษัท เนื่องจากในการทำบัญชีอย่างถูกต้อง จะทำให้กิจการทราบจำนวนต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น และสามารถคำนวณต้นทุนของสินค้าและบริการของกิจการได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจกำหนดราคาสินค้า หรือบริการของธุรกิจ ช่วยในการควบคุมต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามประมาณการที่ได้กำหนดไว้ และสามารถนำไปวิเคราะห์ ปรับปรุงรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออก รวมถึงช่วยในการวางแผนการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับทรัพยากรที่กิจการมีอยู่นอกจากนี้การบันทึกบัญชีจะทำให้สามารถตรวจสอบหาหลักฐานในการเบิกจ่ายแต่ละครั้ง จึงช่วยลดปัญหาในการเบิกจ่ายซ้ำซ้อนได้

(4) เพื่อเป็นเครื่องมือในการหาแหล่งเงินทุนในการจัดทำบัญชีจะทำให้เราได้รายงานทางการเงินที่ใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อทางธุรกิจต่าง ๆ อันเป็นหลักฐานในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าหนี้และสถาบันการเงิน เช่น เมื่อเราต้องการเงินทุนเพิ่มก็สามารถนำรายงานทางการเงินนั้นไปเป็นข้อมูลประกอบในการขอสินเชื่อกับธนาคาร หรือเจ้าหนี้เงินกู้โดยธนาคาร หรือเจ้าหนี้เงินกู้ จะใช้รายงานทางการเงินของกิจการ เพื่อพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ จากความน่าเชื่อถือและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืม รวมถึงกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่ผู้ให้กู้จะได้รับ อัน

ก่อให้เกิดประโยชน์ในการที่จะทำให้กิจการจะได้รับวงเงินกู้ที่ต้องการและจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่เหมาะสม

(5) เพื่อให้กิจการมีระบบการควบคุมภายในที่ดี และเป็นสัญญาณเตือนภัยของกิจการ การมีระบบบัญชีที่ดี จะทำให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดีที่ช่วยให้กิจการป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากข้อมูลทางการเงิน ตลอดจนรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะต้องมีความถูกต้องที่สามารถยืนยันถึงที่มาที่ไปซึ่งจะทำให้โอกาสที่จะเกิดการทุจริตสามารถทำได้ยากยิ่งขึ้นนอกจากนี้ ข้อมูลทางบัญชีก็ยังสามารถนำมาวิเคราะห์หาสิ่งผิดปกติที่เกิดขึ้น หากจุดบกพร่อง จุดอ่อนและจุดรั่วไหลได้ ซึ่งจะเป็นสัญญาณเตือนภัยให้กิจการ ได้วางแผน เตรียมการป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

(6) เพื่อประโยชน์ในการวางแผน เพื่อเสียภาษีได้อย่างถูกต้องและประหยัดการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง จะทำให้ทราบกำไรขาดทุนที่แน่ชัด สามารถวางแผนภาษีอากรได้อย่างเหมาะสม ประหยัด และเสียภาษีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

2.5 แนวคิดและทฤษฎีภาษีอากร

ประมวลรัษฎากรเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจกรมสรรพากรจัดเก็บภาษี 5 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และอากรแสตมป์ ภาษีอากรแต่ละประเภทมีลักษณะและวิธีการจัดเก็บที่แตกต่างกัน ดังนี้ (ที่มา: กรมสรรพากร, ออนไลน์)

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนดและมีรายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี รายได้ที่เกิดขึ้นในปีใดๆ ผู้มีรายได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนดภายในเดือนมกราคมถึงมีนาคมของปีถัดไป สำหรับผู้มีเงินได้บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ยื่นแบบฯ เสียภาษีตอนครึ่งปี สำหรับรายได้ ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระและเงินได้บางกรณี กฎหมายกำหนดให้ ผู้จ่ายทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน เพื่อให้มีการทยอยชำระภาษีขณะที่มีเงินได้เกิดขึ้นอีกด้วย ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ผู้ที่มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีที่ผ่านมาโดยมีสถานะ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- 1) บุคคลธรรมดา
- 2) ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีเงินได้นิติบุคคล
- 3) ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี

4) กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

เนื่องจากผู้มีเงินได้ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีความยากง่ายหรือต้นทุนที่แตกต่างกัน เพื่อความเป็นธรรม ในกฎหมายจึงได้แบ่งลักษณะเงินได้พึงประเมิน ออกเป็นกลุ่มๆ ตามความเหมาะสมเพื่อกำหนด วิธีคำนวณภาษีให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด ดังนี้

1. เงินได้ประเภทที่ 1 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็น

- เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ
- เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับจากนายจ้าง
- เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ซึ่งนายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า
- เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ
- เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เช่น

มูลค่าของการได้รับประทานอาหาร เป็นต้น

2. เงินได้ประเภทที่ 2 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะเป็น

- ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด
- เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส
- เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับเนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับ

ทำงานให้

- เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า
- เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ
- เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่

ทำหรือ จากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าจะหน้าที่หรือตำแหน่งงาน หรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

3. เงินได้ประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าแห่งกู้ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปี หรือเงินได้ที่มีลักษณะ เป็นเงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

4. เงินได้ประเภทที่ 4 ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร เงินลดทุน เงินเพิ่มทุน ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้น ฯลฯ เป็นต้น

(ก) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะ มี หลักประกันหรือไม่ รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย

ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืมหรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิดไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายไทยให้จัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะสำหรับให้กู้ยืมเงิน ฯลฯ

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ง) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไรและเงินที่กั้นไว้รวมกัน

(จ) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือรับช่วงกันไว้รวมกัน

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากันหรือรับช่วงกันหรือ เลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วนหรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือ ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้เฉพาะซึ่งตีราคา เป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

เงินได้ประเภทที่ 4 ในหลาย ๆ กรณี กฎหมายให้สิทธิที่จะเลือกเสียภาษีโดยวิธีหักภาษีที่จ่าย แทนการนำไปรวมคำนวณกับเงินได้อื่นตามหลักทั่วไป ซึ่งจะทำให้ผู้มีเงินได้ที่ต้องเสียภาษีตามบัญชีอัตราภาษี ในอัตราที่สูงกว่าอัตราภาษี หัก ณ ที่จ่าย สามารถประหยัดภาษีได้

5. เงินได้ประเภทที่ 5 เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน เงินหรือประโยชน์อย่างอื่น ที่ได้เนื่องจาก

- การให้เช่าทรัพย์สิน
- การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน
- การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นโดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

6. เงินได้ประเภทที่ 6 ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือวิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาอื่นซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้

7. เงินได้ประเภทที่ 7 ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระ ในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

8. เงินได้ประเภทที่ 8 ได้แก่ เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง การขายอสังหาริมทรัพย์ หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในประเภทที่ 1 ถึงประเภทที่ 7 แล้ว

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีอากรประเภทหนึ่งที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร จัดเก็บจากเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ และหมายความรวมถึงนิติบุคคลอื่นๆ ที่ไม่ได้จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ด้วยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล มีดังนี้

(1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ได้แก่

- ก. บริษัท จำกัด
- ข. บริษัทมหาชน จำกัด
- ค. ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- ง. ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ก็ต่อเมื่อเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

ก. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น เข้ามากระทำการกิจการในประเทศไทย (มาตรา 66 วรรคแรก แห่งประมวลรัษฎากร)

ข. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น กระทำการกิจการในอื่นๆ รวมทั้งในประเทศไทย (มาตรา 66 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร)

ค. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น กระทำการกิจการอื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทยและกิจการที่กระทำนั้นเป็นกิจการขนส่งระหว่างประเทศ (มาตรา 67 แห่งประมวลรัษฎากร)

ง. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย (มาตรา 70)

จ. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ตามมาตรา 76 วรรคสอง และมาตรา 76 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ได้จำหน่ายเงินกำไรหรือเงินประเภทอื่นที่กั้นไว้จากกำไร หรือถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทย (มาตรา 70 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร)

ฉ. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น มิได้เข้ามาทำกิจการในประเทศไทยโดยตรง หากแต่มีลูกจ้างหรือผู้ทำการแทนหรือผู้ทำการติดต่อ ในการประกอบกิจการในประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย (มาตรา 76 ทวิ)

(3) กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางค้า หรือหากำไร โดย

ก. รัฐบาลต่างประเทศ

ข. องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ

ค. นิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

(4) กิจการร่วมค้า (Joint Venture) ได้แก่ กิจการที่ดำเนินการร่วมกันเป็นทางค้า หรือหากำไร ระหว่างบุคคลดังต่อไปนี้คือ

ก. บริษัทกับบริษัท

ข. บริษัทกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

ค. ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

ง. บริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับบุคคลธรรมดา

จ. บริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับคณะบุคคลที่มีไม่ใช่นิติบุคคล

ฉ. บริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับห้างหุ้นส่วนสามัญ

ช. บริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับนิติบุคคลอื่น

(5) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล

(6) นิติบุคคลที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร

3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

เป็นภาษีที่เก็บจากผู้ขายสินค้าในประเทศ การให้บริการในประเทศ และการ นำเข้าสินค้า ผู้ประกอบการที่ขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพเป็นปกติธุระ ไม่ว่าจะประกอบกิจการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช่นิติบุคคล หรือนิติบุคคลใด ๆ หากมีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปี มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน โดยคำนวณภาษีที่ต้องเสียจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี

4. ภาษีธุรกิจเฉพาะ

ภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นภาษีตามประมวลรัษฎากรประเภทหนึ่ง จัดเก็บจากการประกอบกิจการเฉพาะอย่างแทนภาษีการค้าที่ถูกยกเลิก ภาษีธุรกิจเฉพาะเริ่มใช้บังคับใน พ.ศ. 2535 พร้อมกับกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

5. อากรแสตมป์

อากรแสตมป์เป็นภาษีตามประมวลรัษฎากรประเภทหนึ่ง จัดเก็บจากการกระทำ ตราสาร 28 ลักษณะ ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราอากรแสตมป์

2.6 พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายใหม่ที่ประกาศใช้ทดแทนพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 มีทั้งหมด 78 มาตรา จัดแบ่งเป็น 9 หมวดและบทเฉพาะกาล สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. คำนิยามของ "วิชาชีพบัญชี"

"วิชาชีพบัญชี" หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ทั้งนี้ ในภายหน้าหากเห็นว่ามีบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านใดที่มีความสำคัญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อาจออกกฎกระทรวงกำหนดบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านนั้นเพิ่มเติมขึ้นในคำนิยามวิชาชีพบัญชีก็ได้ เช่น การตรวจสอบภายใน เป็นต้น

2. สภาวิชาชีพบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชีมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัยเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี
- (2) ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของสมาชิก จัดสวัสดิการและการสงเคราะห์

ระหว่างสมาชิก

- (3) กำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี

- (4) กำหนดจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

- (5) รับขึ้นทะเบียนการประกอบวิชาชีพบัญชี ออกใบอนุญาต พักใช้ หรือเพิกถอน

ใบอนุญาตผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

- (6) รับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชีของสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการรับสมัครเป็นสมาชิก
- (7) รับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพบัญชี
- (8) รับรองหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการและการศึกษาต่อเนื่องในด้านต่างๆของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- (9) ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของสมาชิกและผู้ขึ้นทะเบียนอันเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชีให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี
- (10) ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้บริการวิชาการแก่ประชาชนเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี
- (11) ออกข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี
- (12) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- (13) ให้คำปรึกษาและเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและปัญหาของวิชาชีพบัญชี
- (14) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพ บัญชี ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปาลวี เซาว์พานิช และอนุชา พุฒิกุลสาคร (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ พบว่าคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความชำนาญของผู้ทำบัญชีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านคุณค่าทางวิชาชีพ ส่วนด้านความรู้ของผู้ทำบัญชีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์โดยรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้านของผู้ประกอบการธุรกิจในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผู้ประกอบการธุรกิจมีความคิดเห็นด้วยกับการมีคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้ทำบัญชีควรให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในวิชาชีพ เพื่อให้การจัดทำบัญชีมีความถูกต้องตามหลักการบัญชีที่ยอมรับ

รัตนา วงศ์มีเดือน (2555) ได้กล่าวไว้ว่า นักบัญชีเป็นผู้ช่วยผู้บริหารที่สำคัญมาก ซึ่งไม่ว่าธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ ต่างต้องเผชิญกับสภาพการแข่งขันทางการค้าที่ต่างจากอดีตเป็นอย่างมาก โดยเป็นที่ยอมรับของลูกค้า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการพัฒนาธุรกิจให้มีความเข้มแข็งสามารถยืนอยู่ในธุรกิจได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน ต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ทันสมัย หุดทากว่างขวาง รู้เท่าทันความเคลื่อนไหวของธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องรู้ข้อมูล

ลูกค้าแต่ละรายและรักษาความพึงพอใจของลูกค้าไว้ได้ตลอดไป เป็นหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารในแต่ละองค์กรต้องจัดการ หากกิจการมีระบบสารสนเทศทางการบัญชีการเงินที่ดี มีความทันสมัย ตอบสนองความต้องการของผู้บริหารได้ตลอดเวลา มีความถูกต้องมีรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งข้อมูลแวดล้อมของคู่แข่งหรือภาวะการณ์ที่เชื่อมโยงต่อการตัดสินใจ จะช่วยผู้บริหารมีการบริหารอย่างมีทิศทาง และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ทันที่ หลายฝ่ายมองว่าการจัดทำรายงานทางการเงินเป็นสิ่งที่บิดเบือนความจริงและส่งผลเสียหายต่อผู้ใช้งบการเงินอย่างมาก รัฐบาลได้พยายามแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการจัดทำรายงานทางการเงินให้ครอบคลุมและเกิดประโยชน์ต่อกิจการอย่างแท้จริง ตลอดจนได้กำหนดคุณสมบัติและหน้าที่ของผู้ทำบัญชีและผู้มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีไว้อย่างเหมาะสม ตามพระราชบัญญัติการบัญชีฉบับปัจจุบัน (พ.ศ.2543) ทั้งนี้อาจทำให้เกิดการโต้แย้งจากกิจการเล็กที่ได้รับความเดือดร้อนในช่วงแรก ที่ต้องมีการจ้างพนักงานใหม่ หรือต้องส่งพนักงานที่ไม่มีคุณสมบัติที่ถูกต้องเข้ารับการอบรมจากกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ที่จะสามารถทำบัญชีได้อย่างมีคุณภาพต่อไปได้อีกสักระยะหนึ่งก่อนที่จะต้องไปเรียนเพิ่มเติมเพื่อให้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การที่รัฐออกกฎหมายเช่นนี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือกิจการในทางอ้อม ให้สามารถจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ เพื่อที่จะรับข้อมูลที่สามารถช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจได้ถูกต้อง ทันเวลาก่อนที่จะไม่สามารถแก้ไขอะไรได้ ถึงแม้ว่านักบัญชีจะไม่ใช่งานสร้างยอดขายแต่นับว่าเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนทางอ้อมทางการเงินที่นำไปสู่การเพิ่มยอดขาย และเพิ่มกำไร ซึ่งเจ้าของธุรกิจทั้งหลายไม่ควรละเลย โดยมอบหมายงานให้เพียงสำนักงานบัญชีที่รับจ้างจัดทำงบการเงินเพียงเพื่อส่งให้หน่วยงานราชการตามกำหนดของกฎหมายเท่านั้น แต่ควรให้ความสนใจในการจัดหานักบัญชีที่มีคุณภาพ ประจำสำนักงาน เพื่อช่วยในการจัดทำรายงานสำคัญสำหรับการบริหารที่สร้างความได้เปรียบและสร้างความสำเร็จในระยะยาว

ธัญญาภรณ์ โปธิพัฒน์ (2555) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์พนักงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประโยชน์ที่ได้รับ มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 ให้พนักงานเข้าใจในบัญชีมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์ของพนักงาน เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชีบางภูมิภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ 100 คน ผลการแสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงอายุ 31-40 ปีจบปริญญาตรี นักบัญชีมีความเข้าใจที่ดีขึ้นของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์พนักงาน วัตถุประสงค์คือการทำ ความเข้าใจในระดับปานกลางชอบเขตอยู่ในระดับปานกลาง ผลประโยชน์ระยะสั้นสำหรับพนักงานที่อยู่ในระดับปานกลาง สมุทรปราการที่ผู้ทำบัญชีและผู้ประกอบการ ความรู้ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า จังหวัดสมุทรปราการควรจัดสัมมนาฝึกอบรมเพิ่มเติม การศึกษาควรจะให้สำหรับนักศึกษาที่จะเข้าร่วมการ

ปฏิบัติในบัญชีจริง หรือสถานการณ์เพื่อให้มีความเข้าใจที่ดีของการทำงานจริงมากขึ้น นำความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของการบันทึกบัญชีให้เป็นประโยชน์สำหรับนักบัญชีและผู้ประกอบการต่อไป

มัทนชัย สุทธิพันธ์ (2557) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการตรวจสอบระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีมหาวิทาลัยสงขลานครินทร์เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับ กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือการกำหนดระดับของความรู้และความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีมหาวิทาลัยสงขลานครินทร์นักศึกษาสำหรับหน่วยงานการรายงานทางการเงินที่ไม่ได้เป็นผลประโยชน์ของประชาชน และความแตกต่างระหว่างการทดสอบตัวอย่างตามเพศการศึกษาเป็นพื้นฐาน คณะแผนนเฉลี่ยการเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับองค์กรที่ไม่ได้เป็นผลประโยชน์ของประชาชน จำนวนประชากรที่เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาการบัญชีในระดับปริญญาตรี การวิเคราะห์การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยพรรณนาและการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีประชากรเฉลี่ยเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่มจะร่วมกันเฉพาะและการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนคิดเป็นความรู้เกี่ยวกับการรายงานมาตรฐาน ไม่มีความขัดแย้งทางการเงินที่น่าสนใจในกิจการสาธารณะในระดับสูง และปัจจัยที่มีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญโดยระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ยและการเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับองค์กรที่ไม่ได้เป็นผลประโยชน์ของประชาชน ปัญหาและอุปสรรคที่มีความสำคัญต่อความเข้าใจของนักเรียน

พรรณราย อุทอง (2557) การศึกษาอิสระเรื่องความรู้ความเข้าใจกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดปทุมธานีครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจกฎหมายของการบัญชีภาษีรายได้ในจังหวัดปทุมธานี การศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีปทุมธานี 200 จุดในพื้นที่ห้า: องค์ความรู้คอมพิวเตอร์รายได้สุทธิตามเกณฑ์คงค้างและเกณฑ์อื่น ๆ เกณฑ์ในการคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิของกฎการใช้จ่ายไม่ให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายตามมาตรา 65 ได้รับการยกเว้นภาษีรายได้และการจัดเก็บและการชำระภาษี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการบัญชีในจังหวัดปทุมธานีมีความรู้ความเข้าใจของกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ในระดับสูง และมีความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บและการจ่ายภาษีเป็นหนึ่งที่มีความเข้าใจที่ดีขึ้นของเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยพิจารณาปัจจัยพบว่าบัญชีที่มีอายุ 31-40 ปีมีระดับความรู้ความเข้าใจเป็นระดับแรกการศึกษาพบว่าพนักงานที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีที่ระดับความรู้ความเข้าใจเป็นประสบการณ์ครั้งแรกของบัญชีที่บัญชีที่มีประสบการณ์ด้านบัญชีไม่น้อยกว่า 5 ปีของระดับความรู้ความเข้าใจเป็นอันดับที่ 1 และการพิจารณาโดยเจ้าหน้าที่พนักงานบัญชีในบริษัท ความรู้ความเข้าใจในอันดับแรกมาก

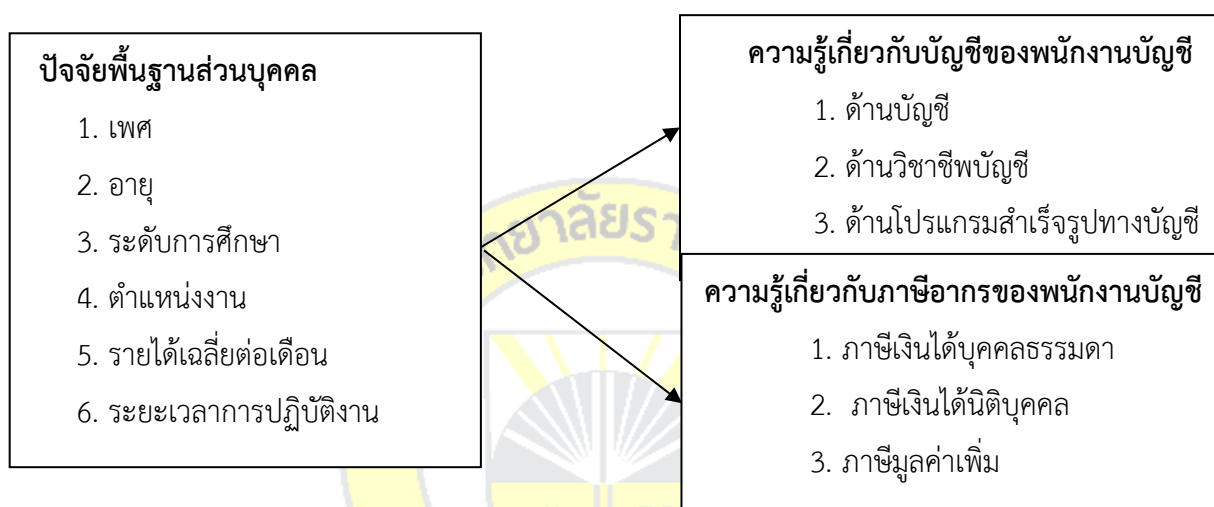
ราตรี กระจงกลาง (2557) การศึกษาองค์ความรู้ของการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารระดับสูงในด้านการเงินองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการควบคุมความรู้ความเข้าใจ ของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา (2) ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีการเงินและการบัญชีในองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วย 155 คนพนักงานในองค์การเป็นผู้อำนวยการผู้อำนวยการดำเนินงานคลังของกอง การเงินและการบริหารงานในจังหวัดบริหารส่วนตำบล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติกับซอฟต์แวร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สถิติข้อมูล (ความถี่) ร้อยละ (ร้อยละ) และค่าเฉลี่ย(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติ F-ทดสอบ / วิเคราะห์ความแปรปรวนอย่างน้อยแตกต่างกัน (LSD) ผลการ มิงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบของกระทรวงมหาดไทย ด้วยเงินที่เบิกจ่ายของกองทุน การเก็บรักษาเงินและเงินของรัฐบาลท้องถิ่นพระราชบัญญัติ 2547 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม อยู่ในระดับสูงควบคุมการปฏิบัติงานภายในมีเงินสดและเงินฝากธนาคารตัวอย่างเป็นครั้งแรกและครั้งที่สอง ควบคุมการปฏิบัติงานของรายได้และทรัพย์สิน ผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่าสมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจของการควบคุมภายในสำหรับการเงินและบัญชีแตกต่างกันกับการปฏิบัติงานของสินทรัพย์ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นภา จันทรา (2557) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ TFRS for NPAEs ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ TFRS for NPAEs ในระดับปานกลาง โดยผู้ทำบัญชีที่มีฐานะเป็นพนักงานบัญชี และปฏิบัติงานกับสำนักงานให้บริการทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและขอบเขตของมาตรฐานรายงานทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง และเรื่องการรับรู้รายการการวัดมูลค่า การนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ผู้รับทำบัญชีอิสระมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและขอบเขตของมาตรฐานรายงานทางการเงินอยู่ในระดับมาก และเรื่องการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจสูงกว่าผู้ทำบัญชีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

มยุรี เกื้อสกุล และ วุฒิ วัชโรดมประเสริฐ (2558) ได้ศึกษา คุณสมบัตินักบัญชีในสถานประกอบการตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีและนักบัญชีในสถานประกอบการต้องการ กรณีศึกษา: สถานประกอบการ

นิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคุณสมบัติของนักบัญชีที่ต้องการตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี (IES 2) แตกต่างกัน ระดับปริญญาตรีมีความต้องการความรู้ มากกว่าระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี โปรแกรม การศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชี (IES 3) แตกต่างกัน ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการทักษะมากกว่า ระดับปริญญาตรี

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับบัญชีของพนักงานบัญชีได้แก่ ความรู้ด้านบัญชี ด้านวิชาชีพบัญชีและด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี รวมทั้งการศึกษาความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรของนักบัญชี ในเรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจดทะเบียนในรูปนิติบุคคล และกิจการเจ้าของคนเดียว ได้แก่ ร้านค้า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือ บริษัทจำกัด จำนวนประชากรสถานประกอบการ 3,742 แห่ง (ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560) และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) 385 แห่ง จำนวนนักบัญชีแห่งละ 1 คน รวม 385 คน

2. เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษา ความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

3. ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) จำนวน 385 ราย โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

กำหนดให้ N = จำนวนประชากร

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง = 5%

ดังนั้นขนาดตัวอย่างของการศึกษานี้เป็นดังนี้

$$N = \frac{3,742}{1+3,742(0.05)^2} = 385 \text{ ราย}$$

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ตำแหน่งงาน
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่

ความรู้เกี่ยวกับบัญชีของพนักงานบัญชี

1. ด้านบัญชี
2. ด้านวิชาชีพบัญชี
3. ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี

ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรของพนักงานบัญชี

1. ด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล
3. ด้านภาษีมูลค่าเพิ่ม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถาน

ประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านบัญชี
2. ด้านวิชาชีพบัญชี
3. ด้านภาษีอากร

4. ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา กับข้อมูลที่จะจัดเก็บ (Index of item Objective Congruence: IOC) จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หลังจากนั้นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเห็นเกี่ยวกับคำถามว่ามีความสอดคล้องของเนื้อหาดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.706

3.4.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยการนำแบบสอบถามทดสอบกับนักบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ค่า 0.94 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำแบบสอบถามฉบับนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการเก็บแบบสอบถามนักบัญชี ในสถานประกอบการ ที่ปฏิบัติงานในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

3.5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม แบ่งได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากร ของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบัญชี
2. ด้านวิชาชีพบัญชี
3. ด้านภาษีอากร
4. ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี

– ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิง

พรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ทดสอบการ
จัดลำดับ

- ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของ
นักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย
(Mean) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน
(Independent-Sample t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่
ระดับนัยสำคัญ .05

- ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากร
ของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิง
พรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) การศึกษา
เรื่องความความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย
จังหวัดนนทบุรี ในครั้งนี้ ใช้คำถามลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปาน
กลาง น้อย น้อยที่สุด โดยในแต่ละระดับมีเกณฑ์ การให้คะแนนดังนี้

ระดับคะแนน ระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากร				
5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
การคำนวณช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์แปลผลแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้				
ค่าเฉลี่ย แปลผล				
4.50 – 5.00 มากที่สุด		3.50 – 4.49 มาก		
2.50 – 3.49 ปานกลาง		1.50 – 2.49 น้อย		
1.00 – 1.49 น้อยที่สุด				

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 385 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.2 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 95.6 ระดับปริญญาตรีสูงสุด ร้อยละ 75.8 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 83.6 รายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 74.5 และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 78.4 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ชาย		
หญิง	278	72.2
ชาย	107	27.8
รวม	385	100
อายุ		
21-30 ปี	368	95.6
31-40 ปี	4	1
41-50 ปี	13	3.4
รวม	385	100

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	84	21.8
ปริญญาตรี	292	75.8
ปริญญาโท	9	2.4
รวม	385	100
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
ระดับปฏิบัติการ	322	83.6
ระดับหัวหน้า	63	16.4
รวม	385	100.0
รายได้		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	287	74.5
15,000 - 25,000 บาท	86	22.3
35,001 บาท ขึ้นไป	12	3.2
รวม	385	100.0
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	302	78.5
5 -10 ปี	54	14.0
11-15 ปี	5	1.3
มากกว่า 15 ปี	24	6.2
รวม	385	100.0

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.46 ± 0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้ด้านบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.56 ± 0.59) ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.52 ± 0.69) และด้านวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.30 ± 0.56) ส่วนความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.54 ± 0.58) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากร	\bar{X}	SD	แ ผลผล
ด้านบัญชี	33.56	03.59	มาก
ด้านวิชาชีพบัญชี	33.30	03.56	ปานกลาง
ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี	33.52	03.69	มาก
รวม 3 ด้าน	33.46	03.55	ปานกลาง
ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร	33.54	03.58	มาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้ด้านบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.56 ± 0.59) โดยประเด็นความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความรู้สูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับงานบัญชีที่ตนเองปฏิบัติอยู่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.87 ± 0.70) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับเอกสารทางบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.70 ± 0.69) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ร้อยละความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชี ด้านบัญชี

ด้านบัญชี	ร้อยละระดับคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ความรู้เกี่ยวกับงานบัญชีที่ตนเองปฏิบัติอยู่	3-	--	331.70	449.40	119.00	33.87	00.70	มาก
ความรู้เกี่ยวกับเอกสารทางบัญชี	--	--	443.10	443.60	113.20	33.70	00.69	มาก
ความรู้ในงานด้านสอบบัญชี	--	113.20	446.00	334.00	66.80	33.34	00.79	ปานกลาง
ความรู้ในการวิเคราะห์หั่งบการเงิน	--	99.60	550.60	330.10	99.60	33.40	00.79	ปานกลาง
ความรู้ที่จะสามารถถ่ายทอด	--	88.80	442.10	442.30	66.80	33.47	00.75	ปานกลาง
ความเข้าใจในหลักการของบัญชีต่อผู้อื่น								
			ภาพรวม			33.56	00.59	มาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.33 ± 0.56) โดยประเด็นความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความรู้สูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับองค์การวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.37 ± 0.68) และ ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.37 ± 0.70) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ร้อยละความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชี ด้านวิชาชีพบัญชี

ด้านวิชาชีพบัญชี	ร้อยละระดับความเห็น					\bar{X}	SD	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี	-	77.80	552.70	334.30	55.20	33.37	00.70	ปานกลาง
ความรู้เกี่ยวกับองค์กรวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี)	-	66.80	553.50	335.30	44.40	33.37	00.68	ปานกลาง
ความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ.การบัญชี 2543	-	111.40	660.00	222.30	66.20	33.23	00.73	ปานกลาง
ความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี 2547	-	112.70	444.70	441.30	11.30	33.31	00.70	ปานกลาง
ความรู้ในมาตรฐานการบัญชีที่สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้	-	88.60	664.70	222.60	44.20	33.22	00.66	ปานกลาง
			ภาพรวม			33.33	00.56	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.54 ± 0.58) โดยประเด็นความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความรู้สูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่กิจการของตนเองใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.83 ± 0.77) รองลงมาคือ ความรู้ในการแก้ปัญหากรณีของการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.60 ± 0.87) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ร้อยละความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชี ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี

ด้านวิชาชีพบัญชี	ร้อยละระดับความเห็น					\bar{X}	SD	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่กิจการของตนเองใช้	-	1.30	35.60	42.10	21.00	3.83	0.77	มาก
ความรู้ในการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีประเภทอื่น	-	5.50	41.60	46.50	6.50	3.54	0.70	มาก
ความรู้ในการแก้ปัญหากรณีของการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี	-	7.30	43.90	30.40	18.40	3.60	0.87	มาก
ความรู้ในระบบของโปรแกรมสำเร็จรูปบัญชีจนสามารถสร้างโปรแกรมสำเร็จรูปได้เอง	2.90	10.10	43.40	39.00	4.70	3.32	0.83	ปานกลาง
ความรู้ที่จะสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้เข้าใจในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีได้	-	4.90	51.40	40.00	3.60	3.42	0.65	ปานกลาง
ภาพรวม						3.54	0.58	มาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.52 ± 0.69) โดยประเด็นความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความรู้สูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับภาษีหัก ณ ที่จ่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.64 ± 0.74) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.59 ± 0.82) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ร้อยละความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร

ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร	ร้อยละระดับความเห็น					\bar{X}	SD	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	-	11.40	40.30	33.20	15.10	3.52	0.88	มาก
ความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล	-	4.40	48.10	33.50	14.00	3.57	0.78	มาก
ความรู้เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	-	7.30	40.80	37.70	14.30	3.59	0.82	มาก
ความรู้เกี่ยวกับภาษีหัก ณ ที่จ่าย	-	1.60	47.30	36.90	14.30	3.64	0.74	มาก
ความรู้ในด้านภาษีอากรที่จะสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้เข้าใจ	-	12.20	51.70	29.90	6.20	3.30	0.76	ปานกลาง
			ภาพรวม			3.52	0.69	มาก

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ โดยพิจารณาตามปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent-Sample t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ได้ผลการวิเคราะห์จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลดังนี้

4.3.1 เปรียบเทียบระหว่างเพศชายและหญิง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรด้านบัญชี ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$)

และเพศชายและเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับภาวะอากกร ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาวะอากกรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามเพศ

ความรู้เกี่ยวกับ บัญชีและภาวะ อากกร	เพศ	\bar{X}	SD	t	P
ด้านบัญชี	ชาย	3.61	0.67	1.197	0.232
	หญิง	3.53	0.56		
ด้านวิชาชีพบัญชี	ชาย	3.29	0.71	-0.199	0.842
	หญิง	3.31	0.49	-	
ด้านโปรแกรม สำเร็จรูปทาง บัญชี	ชาย	3.49	0.97	-0.508	0.612
	หญิง	3.54	0.55		
ความรู้เกี่ยวกับ ภาวะอากกร	ชาย	3.52	0.74	-0.356	0.722
	หญิง	3.55	0.51		

4.3.2 เปรียบเทียบระหว่างนักบัญชีที่อายุต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีที่อายุต่างกัน มีความรู้ด้านบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < 0.05$) โดยกลุ่มที่อายุมากกว่า 30 ปี ขึ้นไป มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่อายุไม่เกิน 30 ปี (ค่า t เป็นลบ) และความรู้ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < 0.01$) โดยกลุ่มที่อายุ มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่อายุ ไม่เกิน 30 ปี (ค่า t เป็นลบ) ส่วนความรู้เกี่ยวกับภาวะอากกร นักบัญชีที่อายุต่างกัน มีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < 0.01$) โดยกลุ่มที่อายุ มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่อายุ ไม่เกิน 30 ปี (ค่า t เป็นลบ) รายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชี และภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามอายุ

ความรู้เกี่ยวกับบัญชีและ ภาษีอากร	อายุ	\bar{X}	SD	t	P
ด้านบัญชี	ไม่เกิน 30 ปี	3.54	0.58	-2.287	0.035*
	มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป	3.96	0.76		
ด้านวิชาชีพบัญชี	ไม่เกิน 30 ปี	3.29	0.56	-1.889	0.060
	มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป	3.55	0.53		
ด้านโปรแกรมสำเร็จรูป ทางบัญชี	ไม่เกิน 30 ปี	3.51	0.70	-5.400	0.000**
	มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป	3.86	0.22		
ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร	ไม่เกิน 30 ปี	3.52	0.58	-2.992	0.003**
	มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป	3.95	0.53		

** , * มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05

4.3.3 เปรียบเทียบระหว่างนักบัญชีที่ระดับการศึกษาต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ด้านบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$) โดยกลุ่มที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ค่า t เป็นบวก) ความรู้ด้านด้านวิชาชีพบัญชี กลุ่มที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ค่า t เป็นบวก) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P = 0.000 < 0.025$) ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี กลุ่มที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ค่า t เป็นบวก) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.006 < 0.001$) ส่วนความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร กลุ่มที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ค่า t เป็นบวก) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบัญชี และภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้เกี่ยวกับบัญชี และภาษีอากร	การศึกษา	\bar{X}	SD	t	P
ด้านบัญชี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.75	0.45	4.168	0.000**
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.50	0.61		
ด้านวิชาชีพบัญชี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.42	0.47	2.254	0.025*
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.27	0.58		
ด้านโปรแกรมสำเร็จรูป ทางบัญชี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.66	0.41	2.786	0.006**
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.49	0.75		
ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.75	0.55	3.689	0.000**
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.49	0.58		

**,* มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05

4.3.4 เปรียบเทียบระหว่างนักบัญชีที่ตำแหน่งต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความรู้ด้านบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$) โดยกลุ่มที่ตำแหน่งระดับหัวหน้า มีความรู้มากกว่ากลุ่มตำแหน่งระดับปฏิบัติการ (ค่า t เป็นบวก) ความรู้ด้านด้านวิชาชีพบัญชี กลุ่มที่ตำแหน่งระดับหัวหน้า มีความรู้มากกว่ากลุ่มตำแหน่งระดับปฏิบัติการ (ค่า t เป็นบวก) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.000$) ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี กลุ่มที่ตำแหน่งระดับหัวหน้า มีความรู้มากกว่ากลุ่มตำแหน่งระดับปฏิบัติการ (ค่า t เป็นบวก) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.000$) ส่วนความรู้เกี่ยวกับภาษีกลุ่มที่ตำแหน่งระดับหัวหน้า มีความรู้มากกว่ากลุ่มตำแหน่งระดับปฏิบัติการ (ค่า t เป็นบวก) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.000$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับ บัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ปัจจุบัน

ความรู้เกี่ยวกับบัญชี และภาษีอากร	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	\bar{X}	SD	t	P
ด้านบัญชี	ระดับปฏิบัติการ	3.46	0.55	-8.090	0.000**
	ระดับหัวหน้า	4.07	0.56		
ด้านวิชาชีพบัญชี	ระดับปฏิบัติการ	3.22	0.52	-6.283	0.000**
	ระดับหัวหน้า	3.72	0.58		
ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี	ระดับปฏิบัติการ	3.40	0.63	-8.628	0.000**
	ระดับหัวหน้า	4.15	0.66		
ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร	ระดับปฏิบัติการ	3.44	0.51	-7.257	0.000**
	ระดับหัวหน้า	4.08	0.66		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4.3.5 เปรียบเทียบระหว่างนักบัญชีที่รายได้ต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีที่รายได้ต่างกัน มีความรู้ด้านบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$) โดยกลุ่มที่รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป (ค่า t เป็นลบ) ความรู้ด้านด้านวิชาชีพบัญชี กลุ่มที่รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป (ค่า t เป็นลบ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.000$) ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี กลุ่มที่รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป (ค่า t เป็นลบ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.000$) ส่วนความรู้เกี่ยวกับภาษีกลุ่มที่รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป (ค่า t เป็นลบ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.000$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับ บัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามรายได้

ความรู้เกี่ยวกับบัญชีและ ภาษีอากร	รายได้	\bar{X}	SD	t	P
ด้านบัญชี	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.45	0.58	-7.049	0.000**
	15,000 บาทขึ้นไป	3.88	0.51		
ด้านวิชาชีพบัญชี	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.25	0.57	-3.242	0.001**
	15,000 บาทขึ้นไป	3.46	0.51		
ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.34	0.64	-9.873	0.000**
	15,000 บาทขึ้นไป	4.06	0.56		
ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.43	0.55	-6.820	0.000**
	15,000 บาทขึ้นไป	3.87	0.56		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4.3.1 เปรียบเทียบระหว่างนักบัญชีที่ระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักบัญชีที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < 0.01$) ทั้งความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี และความรู้เกี่ยวกับภาษี รายละเอียดดังตารางที่ 4.12

จากผลการวิเคราะห์ ที่พบว่าระยะเวลาการปฏิบัติงานที่ต่างกันมีความรู้แตกต่างกัน ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.12 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับ บัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ความรู้เกี่ยวกับบัญชี และภาษีอากร	ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	\bar{X}	SD	F	P
ด้านบัญชี	ต่ำกว่า 5 ปี	3.42	0.55	44.092	0.000**
	5 -10 ปี	4.07	0.37		
	มากกว่า 10 ปี	3.99	0.59		
ด้านวิชาชีพบัญชี	ต่ำกว่า 5 ปี	33.21	0.54	23.929	0.000**
	5 -10 ปี	33.75	0.47		
	มากกว่า 10 ปี	33.39	0.48		
ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทาง บัญชี	ต่ำกว่า 5 ปี	33.43	0.54	37.602	0.000**
	5 -10 ปี	33.82	0.49		
	มากกว่า 10 ปี	44.22	0.51		
ด้านภาษีอากร	ต่ำกว่า 5 ปี	3.36	0.63	49.552	0.000**
	5 -10 ปี	4.12	0.65		
	มากกว่า 10 ปี	4.12	0.38		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความแตกต่างของระดับรายได้เป็นรายคู่ พบว่า ความรู้ด้านบัญชี กลุ่มที่ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้น้อยกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และมีความรู้น้อยกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) ส่วนกลุ่มระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความรู้ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P = 0.053 > 0.05$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.13

ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี กลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้น้อยกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และกลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.003 < 0.01$)

c) Mean Difference เป็นบวก) ส่วนกลุ่มระยะเวลาการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความรู้ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P = 0.096 > 0.05$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.13

ความรู้ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทาง กลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และมีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) ส่วนกลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.001 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) รายละเอียดดังตารางที่ 4.13

ความรู้ด้านภาษีอากร กลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และกลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.003 < 0.01$ c) Mean Difference เป็นบวก) ส่วนกลุ่มระยะเวลาการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความรู้ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P = 0.968 > 0.05$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ตารางวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับ บัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นรายคู่

ความรู้เกี่ยวกับ บัญชี และภาษีอากร	(I) ระยะเวลาใน การปฏิบัติงาน	(J) ระยะเวลาในการ ปฏิบัติงาน	Mean Difference (I-J)	Sig.
ด้านบัญชี	ต่ำกว่า 5 ปี	5 -10 ปี	-0.647	0.000**
		มากกว่า 10 ปี	-0.570	0.000**
	5 -10 ปี	มากกว่า 10 ปี	-0.077	00.530
ด้านวิชาชีพบัญชี	ต่ำกว่า 5 ปี	5 -10 ปี	-0.538	0.000**
		มากกว่า 10 ปี	-0.172	0.096
	5 -10 ปี	มากกว่า 10 ปี	-0.366	0.003**
ด้านโปรแกรม สำเร็จรูปทางบัญชี	ต่ำกว่า 5 ปี	5 -10 ปี	-0.394	0.000**
		มากกว่า 10 ปี	-0.792	0.000**
	5 -10 ปี	มากกว่า 10 ปี	-0.398	0.001**
ด้านภาษีอากร	ต่ำกว่า 5 ปี	5 -10 ปี	-0.758	0.000**
		มากกว่า 10 ปี	-0.764	0.000**
	5 -10 ปี	มากกว่า 10 ปี	-0.006	00.968

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และเพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล สามารถสรุปอภิปรายผล และเสนอแนะการวิจัยดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาสรุปว่า จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 385 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.2 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 95.6 ระดับการศึกษาสูงสุด ร้อยละ 75.8 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 83.6 รายได้ ต่ำกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 74.5 และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 78.4

5.1.2 สรุประดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี

จากการศึกษาสรุปว่า นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.46 ± 0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้ด้านบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.56 ± 0.59) ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.52 ± 0.69) และด้านวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.30 ± 0.56) ส่วนความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.54 ± 0.58)

ความรู้ด้านบัญชี นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอ บางกรวย จังหวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.56 ± 0.59) โดยประเด็นความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความรู้สูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับงานบัญชีที่ตนเองปฏิบัติอยู่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.87 ± 0.70) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับเอกสารทางบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.70 ± 0.69)

ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.33 ± 0.56) โดยประเด็นความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความรู้สูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับองค์กรวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.37 ± 0.68) และ ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.37 ± 0.70)

ความรู้ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.54 ± 0.58) โดยประเด็นความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความรู้สูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่กิจการของตนเองใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.83 ± 0.77) รองลงมาคือ ความรู้ในการแก้ปัญหากรณีของการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.60 ± 0.87)

ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.52 ± 0.69) โดยประเด็นความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความรู้สูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับภาษีหัก ณ ที่จ่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.64 ± 0.74) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \pm SD$ เท่ากับ 3.59 ± 0.82)

5.1.3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1) เปรียบเทียบความรู้นักบัญชีระหว่างเพศชายและหญิง

จากการศึกษาสรุปว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษี ด้านบัญชี ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$) และ เพศชายและเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$)

2) เปรียบเทียบความรู้ระหว่างนักบัญชีที่อายุต่างกัน

จากการศึกษาสรุปว่า นักบัญชีที่อายุต่างกัน มีความรู้ด้านบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < 0.05$) โดยกลุ่มที่อายุมากกว่า 30 ปี ขึ้นไป มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่อายุไม่เกิน 30 ปี (ค่า t เป็นลบ) และความรู้ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < 0.01$) โดยกลุ่มที่อายุ มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่อายุ ไม่เกิน 30 ปี (ค่า t เป็นลบ) ส่วนความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร นักบัญชีที่อายุต่างกัน มีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < 0.01$) โดยกลุ่มที่อายุ มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่อายุ ไม่เกิน 30 ปี (ค่า t เป็นลบ)

15,000 บาท มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป (ค่า t เป็นลบ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.000$)

6) เปรียบเทียบความรู้ระหว่างนักบัญชีที่ระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน

จากการศึกษาสรุปว่า นักบัญชีที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < 0.01$) ทั้งความรู้ด้านบัญชี ความรู้ด้านด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี และความรู้เกี่ยวกับภาษี

เมื่อพิจารณาความแตกต่างของระดับรายได้เป็นรายคู่ พบว่า ความรู้ด้านบัญชีกลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และมีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) ส่วนกลุ่มระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความรู้ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P = 0.053 > 0.05$)

ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี กลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และกลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.003 < 0.01$ c]t Mean Difference เป็นบวก) ส่วนกลุ่มระยะเวลาการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความรู้ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P = 0.096 > 0.05$)

ความรู้ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทาง กลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และมีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) ส่วนกลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.001 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ)

ความรู้ด้านภาษีอากร กลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ต่ำกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.000 < 0.01$ และ Mean Difference เป็นลบ) และกลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 -10 ปี มีความรู้มากกว่ากลุ่มที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P = 0.003 <$

0.01 c|t Mean Difference เป็นบวก) ส่วนกลุ่มระยะเวลาการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความรู้ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P = 0.968 > 0.05$)

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษามีประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้ จากการศึกษาสรุปว่า นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร อยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นว่ายังสามารถพัฒนาความรู้ของนักบัญชีได้อีกเพื่อให้ไปอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการศึกษาสอดคล้องกับ นภา จันทรา (2557) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ TFRS for NPAs ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ TFRS for NPAs ในระดับปานกลาง โดยผู้ทำบัญชีที่มีฐานะเป็นพนักงานบัญชี และปฏิบัติงานกับสำนักงานให้บริการทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและขอบเขตของมาตรฐานรายงานทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง และเรื่องการรับรู้รายการการวัดมูลค่า การนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ผู้รับทำบัญชีอิสระมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและขอบเขตของมาตรฐานรายงานทางการเงินอยู่ในระดับมาก และเรื่องการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง และผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรรณราย อุ่ทอง (2557) การศึกษาอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจกฎหมายของการบัญชีภาษีรายได้ในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการบัญชีในจังหวัดปทุมธานีมีความรู้ความเข้าใจของกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ในระดับสูง และมีความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บและการจ่ายภาษี เป็นอันดับหนึ่งที่มีความเข้าใจที่ดีขึ้นของเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยพิจารณาปัจจัยพบว่าบัญชีที่มีอายุ 31-40 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจเป็นระดับแรกการศึกษาพบว่าพนักงานที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีที่ ระดับความรู้ความเข้าใจเป็นประสบการณ์ครั้งแรกของบัญชีที่มีประสบการณ์ด้านบัญชีไม่น้อยกว่า 5 ปีของระดับความรู้ความเข้าใจเป็นอันดับที่ 1 และการพิจารณาโดยเจ้าหน้าที่พนักงานบัญชีใน บริษัท ความรู้ความเข้าใจในอันดับแรกมาก จากการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี นักบัญชีในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นภา จันทรา (2557) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ TFRS for NPAs ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ผลการศึกษา พบว่า ผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ TFRS for NPAs ในระดับปานกลาง โดยผู้ทำบัญชีที่มีฐานะเป็นพนักงานบัญชี

และปฏิบัติงานกับสำนักงานให้บริการทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และขอบเขตของมาตรฐานรายงานทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง และเรื่องการรับรู้รายการการวัดมูลค่า การนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ผู้รับทำบัญชีอิสระมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและขอบเขตของมาตรฐานรายงานทางการเงินอยู่ในระดับมาก และเรื่องการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจสูงกว่าผู้ทำบัญชีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

จากผลการศึกษาสรุปว่า นักบัญชีที่อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีระดับความรู้ด้านบัญชีและภาษีแตกต่างกัน ซึ่งเป็นจริงตามสมมติฐานการวิจัยที่ว่า นักบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับความรู้เกี่ยวกับบัญชีแตกต่างกัน และนักบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรแตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากร ของนักบัญชีในสถานประกอบการ เขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ข้อค้นพบจากงานวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าความรู้ของนักบัญชีที่มีความรู้ในด้านบัญชีจะแตกต่างกันในแต่ละด้าน โดยเฉพาะเรื่องของมาตรฐานการบัญชีที่นักบัญชียังขาดความรู้และความเข้าใจเนื่องจากมาตรฐานการบัญชีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาดังนั้นสถานประกอบการควรมุ่งเน้นให้นักบัญชีเข้ารับการอบรมในเรื่องของมาตรฐานต่าง ๆ ที่สถาบันการฝึกอบรมหรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดบรรยาย ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเพื่อจะทำให้การจัดทำงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ในด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของนักบัญชีอยู่ในระดับดีซึ่งจากผลการวิจัยทำให้เราได้ทราบว่า การลงมือปฏิบัติงานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปอยู่เสมอทำให้นักบัญชีมีความรู้และความคล่องตัวในการปฏิบัติและสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้เข้าใจ และด้านภาษีอากรนักบัญชีมีความรู้และความเข้าใจในระดับดีมาก ซึ่งจากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าในระบบการทำงานส่วนใหญ่ นักบัญชีจะทำงานด้านภาษีอากรและการคิดคำนวณการเสียภาษีในภาคธุรกิจจำนวนมากซึ่งทำให้การเสียภาษีของภาคธุรกิจเป็นไปตามระยะเวลาของการยื่นภาษี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของนักบัญชีในสถานประกอบการ เขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้ศึกษาเห็นว่าควรทำการศึกษาในเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันกับผลการศึกษานี้

2. การพัฒนาด้านบทบาทการทำงานนักบัญชีต้องเปลี่ยนบทบาทจากการทำงานอยู่แต่ในแผนกบัญชี ไปสู่การพัฒนาเป็นผู้บริหารที่ช่วยทางด้านการจัดการได้มากขึ้น ความรู้สึก ต่อบทบาทของตนเอง นักบัญชีพอใจที่จะได้รับผิตชอบทั้งด้านบัญชีและการเงิน ควรเสริมความรู้ทางด้านที่จะทำให้อำนาจเพิ่มขึ้น อันได้แก่ การสื่อสารกับคนรอบข้าง การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการวิเคราะห์ ความแม่นยำในหลักการบัญชี การคิดแบบนักธุรกิจ

3. ควรมีการวิจัยในด้านความรู้และความสามารถของงานด้านสอบบัญชีของพนักงานบัญชีในสถานประกอบการ เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านงานบัญชีและงานสอบบัญชี

4. ควรมีการวิจัยทักษะทางด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบัญชี เช่น ด้านภาวะผู้นำ และด้านการทำงานเป็นทีม

5. ควรมีการวิจัยความรู้ของนักบัญชีในด้านการตรวจสอบและการควบคุมภายใน เพื่อนำมาเปรียบเทียบระดับความรู้ของนักบัญชีกับเจ้าของกิจการ

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ลำลือ. (2553). **คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กนกทิพย์ พัฒนาพัณฑ์. (2543). **สถิติอ้างอิงเพื่อการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี.
- . (2550). **มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 เรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาชีพ**. [เอกสารประกอบการสัมมนา]. กรุงเทพฯ: สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ไฉไล พงษ์อุดมกุล. 2551. **การจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการในเขตจังหวัด ร้อยเอ็ด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต การบัญชี. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนิดา สุวรรณจุฑะ และศรีสุดา อาชวานันท์กุล. (2554). “**วิชาชีพการบัญชี**”. เอกสารการสอนชุด **วิชาประสบการณ์วิชาชีพ การบัญชี เล่ม 1 หน่วยที่ 1**. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ต่อลาภ สุขพันธ์. (2546). **คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง**. การค้นคว้าแบบอิสระบัณฑิต มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: วี.อินเตอร์ พรีนซ์.
- ธัญญาภรณ์ โพธิ์พัฒน์. (2555). **ความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีที่มีต่อมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์ของพนักงาน**, ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ. (2548). “**ลักษณะสำคัญของวิชาชีพบัญชี**”. **วารสารวิชาชีพบัญชี** 1, 2 (ตุลาคม) : สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2550. “รายงานประจำปี 2549 2550”.[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.fap.or.th/about/index.php?id=9> (27 ตุลาคม 2550).

- นภา จันทรา. (2557). **ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ**. การค้นคว้าแบบอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรรณราย อุ่ทอง. (2557). **ความรู้ความเข้าใจกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดปทุมธานี**, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ปาลวี เชาว์พานิช และอนุชา พุฒิกุลสาคร .(2554). **คุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์**.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขต กาฬสินธุ์ ; จังหวัดกาฬสินธุ์
- มันนชัย สุทธิพันธ์. (2557). **การตรวจสอบระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ**, คณะวิทยาการจัดการ ภาควิชาบริหารธุรกิจ.
- มยุรี เกื้อสกุล และ วุฒิ วัชรโถมประเสริฐ (2558). **คุณสมบัติของนักบัญชีในสถานประกอบการตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีและนักบัญชี ในสถานประกอบการต้องการ กรณีศึกษา : สถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร**. เข้าถึงได้จาก <https://tcithaijo.org/index.php/trujournal/article/download/56272/46917>
- รัตนา วงศ์ศรีศรีเดือน. (2555). **บทบาทนักบัญชีกับธุรกิจเอสเอ็มอี**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต; กรุงเทพฯ
- ราตรี กระจงกลาง. (2557). **ความรู้ความเข้าใจการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของนักบริหารงานคลังในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา**, บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สันสกฤต วิจิตรเลขการ. (2549). **International Standards (IES) กับวิชาชีพบัญชีในประเทศ**, จุลสารสมาคมบัญชีไทย ปีที่3 ฉบับที่1, บริษัทธรรมนิติเพรส จำกัด
- สรศักดิ์ ธนนไชย. (2551). **การวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน**. การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวรรณ เทลาเจริญเดช. (2546). **ผลกระทบประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**.

วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2552). การบัญชีขั้นต้น. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล

สภาวิชาชีพบัญชี. (2550). ความรู้และความสามารถทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี.
กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.

ศรัณย์ ชูเกียรติ และ ประจิด หาวัตร. (2548). การวิเคราะห์การปฏิบัติงานและการสำรวจทักษะที่
จำเป็นของนักบัญชีบริหารในบริษัทขนาดใหญ่. วารสารวิชาชีพบัญชี 1,2 (ตุลาคม):
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนรรักษ์ ทองสุโขวงศ์ และพรสวรรค์ ทองสุโขวงศ์. (2547). คุณสมบัติ ความรู้ และความชำนาญ
ของ ผู้ทำบัญชีที่ธุรกิจใจในเขตจังหวัดขอนแก่นพึงประสงค์. กรุงเทพฯ

ภาคผนวก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเรื่อง

ความรู้เกี่ยวกับบัญชีและภาษีอากรของนักบัญชีในสถานประกอบการ

อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการหาข้อมูลสำหรับการวิจัยเท่านั้น ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นของท่านจะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่าน จึงขอให้ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นและความเป็นจริงมากที่สุด โดยตอบให้ครบทุกข้อ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้ แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

คำชี้แจง : กรุณาเติมข้อความหรือใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมและตรงกับความเป็นจริงของตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) ต่ำกว่า 20 ปี 2) 21-30 ปี 3) 31-40 ปี
 4) 41-50ปี 5) 51ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี
 3) ปริญญาโท 4) อื่นๆ (โปรดระบุ)
4. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน 1) ระดับปฏิบัติการ 2) ระดับหัวหน้างาน
5. รายได้ 1) ต่ำกว่า 15,000 บาท 2) 15,000-25,000 บาท
 3) 25,001-35,000 บาท 4) 35,001 บาท ขึ้นไป

ลำดับ	ปัจจัย	ระดับความรู้				
		5	4	3	2	1
10	ท่านมีความรู้ในมาตรฐานการบัญชีที่จะสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ในระดับใด					
ด้านภาษีอากร						
11	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระดับใด					
12	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล ระดับใด					
13	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ระดับใด					
14	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับภาษีหัก ณ ที่จ่าย ระดับใด					
15	ท่านมีความรู้ในด้านภาษีอากรที่จะสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้เข้าใจ ในระดับใด					
ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี						
16	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่กิจการของตนเองใช้ ในระดับใด					
17	ท่านมีความรู้ในการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีประเภทอื่น ในระดับใด					
ด้านโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี						
18	ท่านมีความรู้ในการแก้ปัญหากรณีของการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี ในระดับใด					
19	ท่านมีความรู้ในระบบของโปรแกรมสำเร็จรูปบัญชีจนสามารถสร้างโปรแกรมสำเร็จรูปได้เอง ในระดับใด					
20	ท่านมีความรู้ที่จะสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้เข้าใจในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีได้ในระดับใด					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายทวิชชัย อรุณฉัท
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยรามคำแหง บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิตและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ประวัติการทำงาน	2544 - 2553 อาจารย์ประจำสาขาบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม 2554 – ปัจจุบัน อาจารย์ประจำคณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

